

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
INHOUD	4
ORGANISATIE	8
MARKETING EN PUBLIEKSREKENING	15
FINANCIEN EN JAARREKENING	19
VOORUITBLIK 2026	22
BIJLAGE: ILFU ACTIVITEITEN IN 2025	25
BIJLAGE: ILFU ACADEMY	42
BIJLAGE: ILFU DAILY (ONLINE)	43
ONDERTEKENING	48

INLEIDING

Het jaar 2025 was het meest succesvolle jaar van ILFU tot nu toe. De grote hoeveelheden uitverkochte programma's, de hoge waardering van het publiek, de media-aandacht, het succes van de eerste editie van het nieuwe Boekfest voor het Nederlandstalige boek: het overtrof zelfs onze eigen verwachtingen. Uit alles blijkt dat ILFU inmiddels een grote vaste achterban heeft die nog steeds groeit en daarnaast weten we ook ieder jaar nieuw publiek te bereiken. Met steeds meer partners en samenwerkingen is het festival daarnaast uitgegroeid tot een ontmoetingsplaats voor het literaire veld van schrijvers, vertalers, uitgevers en andere boekenvakkers.

Afgelopen jaar werkten we samen met digital agency Verve ook aan een nieuw design voor onze website en festivaluitingen. Over het resultaat zijn we erg enthousiast; de website is aantrekkelijker én beter van structuur en met de uitnodigende en onderscheidende huisstijl kunnen we nog jarenlang variëren voor alle festivalproducten. Ook veranderingen in het team hebben goed uitgepakt. De nieuwe collega's die in 2025 startten zijn waardevolle toevoegingen aan het team en de onderlinge samenwerking verliep goed en plezierig.

Naast al het positieve nieuws vanuit onze organisatie waren er ook grote zorgen. Over de voortdurende oorlogen en genocidaal geweld, over ondemocratische tendensen die we op vele plekken in de wereld zien toenemen, en die ook invloed hebben op de literatuur en het boekenvak. Over de hele wereld worden schrijvers geïntimideerd, boeken verboden en kritische stemmen monddood gemaakt. Met ons festivalthema *Read Dangerously* hebben we dit expliciet tot onderwerp gemaakt. We organiseerden de Lezersmars voor vrijheid en democratie, evenals een virtuele lezersmars, leesclubs en programma's rond het thema 'fragility of freedom'. Met deze programma's hebben we breed de aandacht gevestigd op het belang van literatuur als een vrijplaats voor een veelvoud aan denkbeelden en perspectieven, voor kritisch denken, voor vrije meningsuiting. Dat zullen we ook in de toekomst blijven doen.

ILFU in 2025

ILFU Festival

Het ILFU Festival 2025, van 20 september tot en met 4 oktober, was een uitzonderlijk succesvolle editie. Het programma was rijker en uitgebreider dan ooit, vrijwel alle programma's waren uitverkocht en nog belangrijker: de waardering door het publiek was hoog; bij meerdere programma's beoordeelde meer dan 90% van de bezoekers de inhoud als (zeer) goed. Achterin dit jaarverslag nemen we een uitgebreide programmabeschrijving op. Hieronder blikken we terug op nieuwe onderdelen en opvallende elementen van deze festivaleditie.

Festivalthema

Ieder jaar kiest ILFU een motto dat als een losse rode draad door het festival slingert. 'Read Dangerously' was het festivalthema van dit jaar. We zien op steeds meer plekken dat het vrije woord onder druk staat. Denk aan de book bans in de VS en bedreigingen van schrijvers rondom de week van de lentekriebels in ons eigen land. En waar censuur de kop op steekt, loopt de democratie klappen op. In autocratisch bestuurd landen is de daad van het lezen daarom alleen al een daad van verzet, nog los van wat je precies leest. Literatuur is immers een vrijplaats voor een veelvoud aan denkbeelden en perspectieven, voor kritisch denken, voor vrije meningsuiting. Ze is het krachtigste antwoord op autocratische neigingen. Dat wilden we met het festivalthema Read Dangerously uitdragen en dat kwam in veel van de programmaonderdelen terug.

De Lezersmars

Het thema 'Read Dangerously' was onder andere het uitgangspunt voor het 'ILFU In the Open' project van 2025. Ieder jaar organiseert ILFU binnen de programmalijn 'In the open' een groot publieksevenement waarmee we buiten de theaterzalen treden en waar veel mensen aan kunnen deelnemen. Dit jaar was dat de Lezersmars voor vrijheid en democratie. De Lezersmars vond plaats op de

eerste dag van het festival. Op zaterdag 20 september om 12.00 uur verzamelden we ons op het Jaarbeursplein voor de Lezersmars. Zo'n duizend mensen sloten zich aan. Naast de vertegenwoordigers van aangesloten organisaties waren dat ook veel individuele lezers. Tijdens de mars hielden we geen slogans omhoog, maar boeken. Deelnemers kozen een boek dat voor hen hoop, vrijheid en saamhorigheid symboliseerde, of dat volgens hen gelezen moest worden als antwoord op onverschilligheid en onderdrukking.

De Lezersmars kreeg enorm veel publicitaire aandacht en was die avond op alle journaals te zien. Een vliegende start van het festival die de volgende dag werd vervolgd met het grote nieuwe Boekfest, de nieuwe festivaldag rond het Nederlandstalige boek. Met de introductie van Boekfest kende ons land voor het eerst in meer dan tien jaar weer een grootschalige, publieksgerichte aftrap van het Nederlandse boekenseizoen. Als grootste literatuurfestival van Nederland wil ILFU hiermee expliciet een sectorbrede verantwoordelijkheid nemen: het organiseren van een leesfeest waarin het Nederlandstalige boek, voor zowel kinderen als volwassenen, centraal staat. In vijf zalen in TivoliVredenburg en in de omliggende foyers waren er schrijversoptredens, interviews, voordrachten, workshops, doe-activiteiten en boekverkoop. Er waren liveopnames van televisieprogramma's en podcasts. De eerste editie van Boekfest was met 2.100 bezoekers direct uitverkocht. Buiten op het Vredenburg vond bovendien de Utrechtse boekenmarkt plaats, die ook nog 8000 bezoekers trok. Opvallend was het nieuwe publieksbereik: tweederde van de bezoekers was niet eerder bij ILFU geweest en 65% kwam van buiten de provincie Utrecht.

Dit openingsweekend was nog maar de start van meer dan twee weken ILFU. Met een hele sterke editie van festivaldag Exploring Stories waar schrijvers met elkaar in gesprek gingen over maatschappelijke thema's, een hooggewaardeerde Belle van Zuylenlezing door de Vietnamees-Amerikaanse schrijver Ocean Vuong, uitverkochte Book Talks met Elizabeth Strout, Robert Macfarlane, Deborah Levy en Chimamanda Ngozi Adichie, programma's rond literair vertalen en literaire classics, het NK Poetry Slam en YALFU en nog veel

meer. We bereikten met deze festivaleditie 22.740 bezoekers. Daarnaast werden onze programma's tot het einde van 2025 zo'n 6.000 keer teruggekeken via ons digitale platform.

Met deze festivaleditie zijn we de meerjarenperiode 2025 – 2028 goed gestart. Ons voornemen om met een groot nieuw evenement het Nederlands-talige boek volop in de schijnwerpers te zetten bleek een gouden greep. Met het organiseren van een lezersmars vonden we een goede vorm om als festival een statement te maken over zorgelijke ontwikkelingen in de maatschappij. Het organiseren van de Lezersmars was spannend, maar vonden we noodzakelijk en we voelen inmiddels ook de ruimte om een dergelijk 'afwijkend' project op ons te nemen.

Wat we echter ook hebben ervaren was dat een groot nieuw evenement als Boekfest in het openingsweekend de druk op het team substantieel vergrootte, zeker in combinatie met de Lezersmars. Dat, gecombineerd met het succes van het festival, stelt ons ook voor dilemma's: zijn er grenzen aan de groei?

Jaarprogramma

Ook gedurende het jaar organiseerden we programma's, zoals de maandelijkse U-slams (poetry slams) voor nieuwe voordracht talent en de Book Clubs in ons eigen pand. Deze kleinere, laagdrempelige activiteiten worden goed bezocht en zijn niet alleen inhoudelijk van belang binnen onze totale programmering maar ook voor ons contact met een trouwe achterban. We sloten het jaar af met twee grote evenementen: de Book Talks met Édouard Louis die we ook bij Explore the North in Leeuwarden presenteerden en de avond J'Accuse, een benefiet voor Palestina.

ILFU Daily

ILFU Daily (voorheen ILFU online platform) heeft in 2025 niet alleen een nieuwe naam maar ook een gloednieuwe look gekregen. Toen we in 2021 startte met de ontwikkeling van het online platform hadden we niet de financiële middelen voor een heel nieuw design. De afgelopen jaren hebben we reserves opgebouwd om onze online partner,

digital branding agency Verve, alsnog een re-branding te laten ontwikkelen.

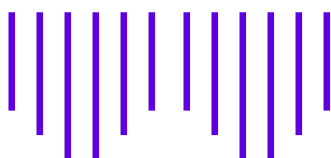
We hebben meteen van de gelegenheid gebruik gemaakt om onze doelgroepen opnieuw te definiëren. Op basis van ons publieksonderzoek van de afgelopen jaren, deelname aan het Culturele doelgroepenmodel, data en interviews onderscheiden we drie hoofddoelgroepen: de alleslezer, de geëngageerde lezer en de schrijver. In de marketingparagraaf beschrijven we deze doelgroepen uitgebreider.

Na ontwikkeling van de nieuwe stijl heeft de Daily redactie de implementatie op de website begeleid en daarbij meteen verbeteringen in de structuur van de Daily aangebracht. Deze is nu ook beter bruikbaar voor mobiel gebruik.

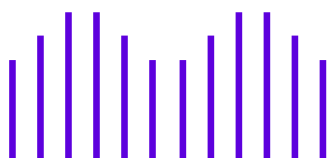
Naast de werkzaamheden aan de structuur en het uiterlijk van ILFU Daily werkte de redactie het hele jaar door aan de inhoud. Ook in 2025 is er een mooie collectie verhalen, essays en boekentips gepubliceerd (zie het overzicht van het volledige programma in de bijlage). Met verhalen die aansloten bij de actualiteit, achtergronden en verdieping bij festivalprogramma's en mooie door de redactie ontwikkelde series. Met als één van de hoogtepunten de Exploring Stories podcasts, waarin Daily redacteuren Gijs Wilbrink en Lisa Prinsen mooie gesprekken van onze Exploring Stories programma's uit de afgelopen jaren selecteerden en van een inleiding voorzagen.

In de laatste maanden van 2025 hebben we plannen voor een doorontwikkeling van de Daily uitgewerkt. Nu het online platform staat als een huis en ondersteund wordt door een stabiel aantal van meer dan 1000 members, zijn we toe aan een volgende stap. Daarbij zullen we ons onder andere richten op een gespecificeerd aanbod voor de drie doelgroepen, in plaats van het one-size-fits-all model dat we nu hanteren. Begin 2026 zullen we een op membership gericht CRM-systeem invoeren. Dit CRM-systeem stelt ons (beter) in staat om members in groepen in te delen en ze van gepersonaliseerd aanbod te voorzien.

Daarnaast ontwikkelen we een online Academy met cursussen en masterclasses zodat leden op een laagdrempelige en toegankelijke manier van de grootste schrijvers van dit moment kunnen leren om hun verhaal te vertellen. Voor de academy nemen we een streamingsdienst met app in gebruik om de cursussen zo toegankelijk en aantrekkelijk mogelijk aan gebruikers aan te bieden. Het huidige aanbod van schrijversoptredens wordt in die Netflix-achtige streamingswebsite geïntegreerd. Een dergelijke dienst voor literaire cursussen en programma's bestaat in Nederland nog niet, waardoor we opnieuw digitaal pionieren in de literaire sector.

**"Ik gebruik jullie lijstjes
om blindelings mijn
leeskeuzes te maken.
En telkens word ik
beloond. Ik kijk uit naar
de toekomstige titels
en natuurlijk naar alle
andere ILFU activitei-
ten."**

ILFU Academy

In 2025 was het aanbod van de ILFU Academy veelzijdig én goedbezocht. Aan de lees- en schrijfcursussen die we al lange tijd ieder jaar organiseren, voegden we in de tweede helft van 2025 iets nieuws toe: een jaarcursus schrijven. De jaaropleiding Proza die we met het literaire tijdschrift Papieren Helden hebben opgezet is bedoeld voor iedereen die eigenlijk al schrijver is en verder in het schrijversschap wil groeien, in een groep met gelijkgestemden. Een kleine, zorgvuldig geselecteerde groep mensen komt om de twee weken bij elkaar. Voor de eerste editie was het animo zó groot dat we twee groepen zijn gestart.

De jaarcursus Proza is een mooie aanvulling op de schrijfcursussen voor beginners- en gevorderden die we al aanbieden. Om de leerlijn te completeren zullen we binnen de nieuwe online academy ook een online instapcursus Proza ontwikkelen. Voor poëzie hebben we die al en daar wordt veelvuldig en dankbaar gebruik van gemaakt. In bijlage 2 staat een volledig overzicht van alle in 2025 georganiseerde cursussen.

ORGANISATIE

Fair practice & personeel

Teamsamenstelling

Het vaste team bestond in 2025 uit algemeen directeur Michaël Stoker (1 fte), zakelijk directeur Monique Dirven (1 fte), programmeur Sophie Kok (0,84 fte), hoofdredacteur Daily Gijs Wilbrink (0,63 fte) en redacteur Daily Lisa Prinsen (0,84 fte), producent Tessel Rijnveldshoek (gemiddeld 0,63 fte, tot 1 november 2025), en marketingmanager Nanda Brouwer (0,84 fte, tot 1 november 2025). Na het vertrek van productieleider Eline Driest, die deze functie tien jaar naar volle tevredenheid had vervuld, hebben we in Inge Mathijssen een goede opvolger gevonden. Zij trad per 1 april in dienst voor 0,84 fte. Ook per 1 april startte Chanelva Sussenbach (0,74 fte) in de nieuwe functie van mederwerker office en evenementen. Per 1 november vertrok marketingmanager Nanda Brouwer. Hoewel zij met plezier bij ILFU werkte kon zij niet weigeren toen zij benaderd werd voor

haar droombaan in de wereld waar haar roots liggen, de uitgeverij. We zijn eind 2025 gestart met de werving van een nieuwe publieksstrategie.

Ten behoeve van ILFU Festival werd het team in 2025 tijdelijk uitgebreid met freelancers voor specifieke expertises die niet in het vaste team van onze organisatie vertegenwoordigd zijn. Programmeur Mirjam van Hengel (gemiddeld 0,3 fte van maart tot begin oktober) richtte zich op de programmering van de grote internationale auteurs. Programmamaker Maya Reus Yazdanbakhsh nam Classics-film- en vertaalprogramma's voor haar rekening en onderdelen van festivaldag Exploring Stories. Suus van der Kar richtte zich op de social media strategie (gemiddeld 0,6 fte van juni tot en met december) en de projectleider participatie Hilde van Greuning (gemiddeld 0,4 fte van maart tot begin oktober). In het kader van de opzet van het nieuwe Boekfest was aanvullende expertise nodig, die we vonden in Lieke Timmermans als kwartiermaker en Johan Kuiper als programmamaker.

Scholing en ontwikkeling

Ook in 2025 hebben we met alle medewerkers de opleidingswensen bekeken en gehonoreerd. Lisa Prinsen nam deel aan het ontwikkeltraject voor literair programmamakers dat we samen met andere literaire organisaties ontwikkeld hebben. VLAM21 ontving hiervoor een bijdrage van de HR Vouchers cultuur, waardoor er naast de investering in uren geen aanvullende kosten aan verbonden waren. Sophie Kok volgde een coachingstraject voor haar persoonlijke ontwikkeling en Nanda Brouwer volgde een vijfdaagse training online marketing van Cultuurmarketing. Wij zien ook een taak in het opleiden van nieuw talent buiten onze vaste medewerkers. Er is bij ILFU altijd plaats voor een stagiair(e). In 2025 waren dat Brechtje Inklaar (februari – juli) en Yosha Voesenek (vanaf oktober). Ook vervulde Ebru Aydin bij ILFU een traineeship in het kader van de opleiding tot impact producer.

Fair pay

ILFU voldoet aan de voorwaarden voor fair pay. Sinds 2024 vormen de richtlijnen en praktijkinstrumenten voor de producerende letterenorganisaties -ontwikkeld in de ketentafel Letteren van Fairpact- het uitgangspunt voor ons beloningsbeleid voor medewerkers, freelancers en schrijvers en artiesten. ILFU neemt sinds de start in 2022 deel aan deze ketentafel, die ook in 2025 bijeen kwam om vervolgstappen en continuïteit te bespreken. Daarbij was onder andere aandacht voor de communicatie van de richtlijnen naar alle belanghebbenden. Ook is gewerkt aan een richtlijn voor de vergoeding van schrijfoopdrachten zonder optreden. Een ander nieuw initiatief van de ketentafel is de ontwikkeling van een gezamenlijk beleid rond sociale veiligheid voor de letterenorganisaties. ILFU heeft al een dergelijk beleid, en is zeker geïnteresseerd om aan te sluiten bij een gezamenlijke klachtencommissie.

Pensioen

Hoewel ILFU al vanaf het begin van het bestaan van de organisatie een pensioenregeling heeft voor alle medewerkers in loondienst, is begin 2026 vastgesteld dat de inleg niet voldoende is om een redelijk pensioen op te bouwen. Dit is voor een groot deel te danken aan ondeugdelijke advise-

ring. Toen dit duidelijk werd is door Raad van Toezicht en directie direct actie ondernomen. Op basis van een berekening van de achtergebleven inleg heeft de Raad van Toezicht in de vergadering van 8 april 2026 besloten tot een compensatie voor de betreffende medewerkers. De uitwerking gebeurt in overleg met de nieuwe pensioenadviseur. Het bedrag dat hiermee gemoeid is wordt als ‘pensioenschuld’ opgenomen in de jaarrekening van 2025 en maakt dat het exploitatieresultaat in 2025 negatief uitkomt.

Tabel werkzame personen

Om de ontwikkelingen rond fair pay in de sector te monitoren, dienen we voor het ministerie van OCW het beleidsmodel werkzame personen in te vullen. In deze tabel wordt zowel informatie over werknemers in loondienst als van freelancers en zzp'ers ingevuld (aantallen personen en fte/uren + daaraan verbonden betaalde bedragen). Naast de medewerkers in loondienst is er een post voor ingehuurd zelfstandigen/freelancers. In ons geval gaat het hierbij om 362 personen/9150 werkuren. Hieronder vallen zowel de freelancers (14 personen) die in de aanloop naar het festival tijdelijk meewerken binnen het festivalteam als de schrijvers, dichters, vertalers, moderators en andere artiesten die we vragen voor het geven van een optreden of voordracht, het schrijven van een verhaal of het geven van een cursus. Die laatste groep (de optredende schrijvers etc.) is in de jaarrekening opgenomen onder de materiële activiteitenlasten. Het gaat om een totaalbedrag van 316.800. De freelancers die onderdeel vormen van het festivalteam, nemen we op onder personeelslasten. Het zal duidelijk zijn dat de omvang/tijdsbesteding van de opdrachten tussen die twee groepen ook enorm verschilt.

De gegevens in de tabel onderschrijven ons inziens dat wij voldoen aan de voorwaarden voor fair pay. Onze organisatie hecht al vanaf de start aan een eerlijke betaling van schrijvers en artiesten. We hebben daarvoor altijd bestaande richtlijnen gevolgd. De afgelopen jaren hebben we ook de beloning van medewerkers in lijn gebracht met de gehanteerde richtlijnen. Binnen de beschikbare middelen lukt het ons om aan de voorwaarden te voldoen, waarbij dit met alle stijgende kosten wel een voortdurende uitdaging is.

Wet DBA

Wij toetsen ons beleid met betrekking tot het werken met freelancers voortdurend aan de wet De-regulering beoordeling Arbeidsrelaties (wet DBA). Alle medewerkers die het gehele jaar aan het werk zijn voor ILFU zijn in loondienst. In de maanden voor het festival nemen de werkzaamheden van-zelfsprekend sterk toe. Voor specifieke werkzaamheden en expertises die niet in ons vaste team vertegenwoordigd zijn werken we met freelancers. Deze zzp'ers bepalen zelf de tijd en plaats waar ze de werkzaamheden uitvoeren, werken op afstand, krijgen een vastomlijnde opdracht met een resultaatomschrijving en hebben een praktijk als zelfstandige. Ook hebben we ervoor gekozen om de nieuwe productie-leider, die vanzelfsprekend met een piekbelasting te maken heeft in de maanden voor het festival, een deel van het jaar in te zetten voor de organisatie van de online academy zodat een volledige jaarrond aanstelling mogelijk werd (hiermee hebben we twee functies gecombineerd in één aanstelling).

Binnen het Utrechts Festival Overleg heeft dit onderwerp voortdurende aandacht, omdat festivals onvermijdelijk te maken hebben met piekbelasting gedurende een deel van het jaar. De onduidelijkheid geeft onrust binnen het festivalveld. Voortdurende uitwisseling van ervaringen en informatie helpt daarbij, evenals de door UFO opgestelde factsheet.

Werkdruk en werksfeer

Een open, transparante cultuur en een goede werksfeer hebben onze voortdurende aandacht. De sfeer en samenwerking binnen het team waren ook in 2025 heel goed. De nieuwe medewerkers zijn snel opgenomen in de organisatie, mede dankzij het mooie onboardingtraject dat vanuit het team is ontwikkeld. Een aandachtspunt is de werkdruk in en rond het festival. Met de nieuwe toevoegingen in het festivalprogramma was de periode voorafgaand aan en tijdens ILFU erg druk. In de maanden na het festival hebben we daarom een aantal concrete afspraken gemaakt voor 2026 en verder. We hebben de gehele (festival)programmering met het team doorgenomen en strakke keuzes gemaakt met betrekking tot welke onderdelen we wél en voorlopig niet meer organiseren. Ook hebben we besloten tot 'programmavrije'

maandagen in de festivalperiode, 'verplichte' vrije dagen voor alle teamleden en we hebben bekeken waar aanvullende (productie)medewerkers nodig zijn.

Diversiteit & inclusie

In de afgelopen jaren hebben we vorderingen gemaakt op het gebied van diversiteit & inclusie, zoals we al concludeerden in het meerjarenplan 2025 – 2028 en in eerdere jaarverslagen, al hebben we zeker ook nog stappen te zetten. Binnen al onze programma's besteden we veel aandacht aan een diverse samenstelling en line-up en ook de verschillende redacties en jury's die onderdelen van de programmering verzorgen zijn divers van samenstelling qua leeftijd, gender en achtergrond. De diversiteit van ons publiek is sterk toegenomen, al zijn we er nog niet. Ook in de samenstelling van het eigen team kunnen we de diversiteit nog verbeteren.

Maatregelen publiek

ILFU bestrijkt met de activiteiten verschillende genres, kunstvormen en media en bevat daardoor een grote verscheidenheid aan programma's en verhalen voor verschillende doelgroepen. Met deze grote diversiteit aan activiteiten spreken we veel verschillende publieksgroepen aan. We weten alle leeftijdscategorieën te bereiken waarbij het aandeel jonge bezoekers ieder jaar groeit. De verdeling over de leeftijdscategoriën varieert per evenement maar over het geheel gezien is zo'n 35% van de bezoekers jonger dan 35 jaar, zo'n 20% is 66+. Net als eerdere jaren gaf ook dit jaar zo'n 30% van de bezoekers aan gewoonlijk nooit literaire evenementen te bezoeken.

Met het nieuwe ILFU Boekfest hebben we ons publiek verder kunnen verbreden. Wat we van tevoren beoogden is gelukt: we bereikten met Boekfest de 'gewone' of 'mainstream' lezer, zoals veel aanwezigen het noemden. Ook cijfers uit ons onderzoek gaven aan dat we een voor ons nieuw publiek bereikten. Zo was er een nog grotere landelijke spreiding dan bij onze andere evenementen; 65% van de bezoekers kwam van buiten de provincie Utrecht. Ook was zo'n tweederde niet eerder bij een activiteit van ILFU geweest. Het percentage dat aangaf gewoonlijk vrijwel nooit

literaire evenementen te bezoeken was iets hoger dan gebruikelijk, namelijk 35%.

Zoals we verwacht hadden was het publiek gemiddeld iets ouder dan het publiek bij veel van onze andere programma's. Zo'n 50% van de bezoekers was ouder dan 50 jaar; 20% was onder de 35 jaar. Het feit dat we een (voor ons) nieuw publiek bereikten was naar ons idee deels te danken aan de opzet en signatuur van het evenement, en ook de samenwerking met curatoren en media werkte daaraan mee.

Een andere maatregel om diversiteit te stimuleren namen we rond verschillende Book Talks, waarvoor we schrijvers met een eigen, diverse achterban uitnodigden. Zoals die met de Nigeriaans-Amerikaanse Chimamanda Ngozi Adichie. In 2020 was zij ook bij ILFU voor de Belle van Zuylen-lezing. De ruim 500 tickets waren toen binnen enkele uren uitverkocht, waardoor het publiek grotendeels bestond uit de bestaande achterban van ILFU en overwegend wit was. Dit keer hebben we gezorgd voor een grotere locatie waar we 1300 bezoekers konden ontvangen en een online campagne ontwikkeld die juist ook liefhebbers bereikte die nog niet tot onze reguliere achterban behoorden. Ook werkten we samen met organisaties als Nigerian Youths in The Netherlands en Welkom in Utrecht om fans met een Nigeriaanse achtergrond de mogelijkheid te bieden bij het programma te zijn, Deze werkwijze pasten we ook toe bij andere programma's, zoals met de Amerikaans-Vietnamese schrijver Ocean Vuong.

Ook de samenwerking met Impact Lab, de nieuwe opleiding voor impact producers, droeg bij aan de diversiteit. Deelnemer Ebru Aydin startte bij ILFU een traineeship om een impactprogramma te organiseren. Ze onderzocht hoe we nieuwe doelgroepen kunnen betrekken en de impact van onze programma's op de bezoekers kunnen vergroten.

Financiële toegankelijkheid

Onze prijsstrategie is het belangrijkste middel om onze activiteiten financieel toegankelijk te houden. Wij hechten hier zeer aan en hebben daarom onze ticketprijzen de afgelopen jaren, ondanks sterk gestegen kosten, niet verhoogd. Ook hante-

ren wij bij alle activiteiten kortingstarieven voor jongeren onder de 25 jaar, studenten en U-pashouders. Dit werpt vruchten af, zien wij aan het aantal tickets dat voor de gereduceerde prijzen verkocht wordt en het nog altijd groeiend aandeel jongeren bij onze activiteiten.

Fysieke toegankelijkheid

In aanvulling op de maatregelen die we de afgelopen jaren al genomen hebben op het gebied van fysieke toegankelijkheid, zowel qua keuze voor de locaties waar wij onze festivalprogramma's organiseren als binnen ons eigen pand, hebben we eind 2025 een toegankelijkheidsadvies voor ons pand laten maken door Solgu, de belangenorganisatie voor Utrechters met een beperking. Inmiddels organiseren we zo veel activiteiten in ons eigen pand (en zijn we nog van plan dat uit te breiden) dat de toegankelijkheid verder willen bevorderen, onder andere met een invalide-toilet. Op basis van het advies bespreken we samen met de eigenaar en beheerder van het pand welke aanpassingen we in 2026 kunnen laten uitvoeren.

In 2024 hebben we eerste stappen gezet om onze activiteiten beter toegankelijk te maken voor mensen met een auditieve beperking. Aanvankelijk onderzochten we de mogelijkheden van de inzet van gebarentolken, maar alleen al vanwege de schaarste van tolken lijkt dit niet de beste weg. In 2025 hebben we bekeken welke mogelijkheden er zijn met onder-/boventiteling. In 2026 zullen we hiermee gaan experimenteren.

Bestuur & governance

De Raad van Toezicht past de principes uit de Governance Code Cultuur toe en heeft deze verwerkt in het RvT-reglement waarin de verantwoordelijkheden, taakverdeling en informatie-uitwisseling tussen toezichthouders en bestuur zijn vastgelegd. Op basis van deze uitgangspunten heeft de samenwerking tussen RvT en bestuur in 2025 goed gefunctioneerd. De samenstelling van de RvT voldoet aan de eigen richtlijnen qua diversiteit en expertises.

De Raad van Toezicht werkt actief aan de eigen professionaliteit en functioneren. Twee toezichthouders hebben in 2025 een leergang toezicht in

de cultuursector gevolgd van Crm LiNK in samenwerking met Cultuur + Ondernemen. Ook hebben Raad van Toezicht en bestuur een gezamenlijke training Toezichthouden gevolgd, tevens via Cultuur + Ondernemen, die enerzijds gericht was op kennismaking en anderzijds inging op een aantal dilemma's en ingewikkelde casussen. Deze training werd afgesloten met een workshop door de financiële expert in onze Raad van Toezicht, om alle toezichthouders voldoende kennis te geven om de jaarrekening en jaarcijfers goed te beoordelen. We zullen dit jaarlijks herhalen.

Op basis van deze trainingen hebben we besproken welke onderwerpen, zoals langetermijn strategie en reflectie op de drie codes, we naast de reguliere en lopende zaken jaarlijks willen bespreken en we hebben deze thema's opgenomen in de vergaderplanning voor 2026.

De Raad van Toezicht kwam in 2025 vijfmaal bijeen, op 29 januari, 3 april, 18 juni, 3 september en 26 november. Voorafgaand aan de vergadering van 3 april vond het jaarlijkse gesprek met de accountant over de jaarcontrole plaats. De bijeenkomst van 18 juni stond deels in het teken van de training toezichthouden en daarnaast sloot Daily-hoofredacteur Gijs Wilbrink op verzoek van de RvT aan bij de vergadering om van gedachten te wisselen over de ICT-strategie. Het voornemen is om met enige regelmaat medewerkers uit te nodigen bij de vergaderingen om toelichting te geven op bepaalde onderwerpen. Daarnaast is er de jaarlijkse bijeenkomst van Raad van Toezicht en team, die in 2025 voorafgaand aan de vergadering van 26 november plaatsvond. In december voerden de voorzitter en secretaris het jaarlijkse beoordelingsgesprek met de directeur-bestuurders.

In september heeft de RvT in de jaarlijkse zelfevaluatie het eigen functioneren besproken en geconstateerd dat de Raad naar tevredenheid functioneert.

Samenstelling en rooster van aftreden:

Ineke Sluiter (voorzitter)

Hoofdfunctie: Universiteitshoogleraar en hoogleraar Griekse taal- en letterkunde, Universiteit Leiden

Nevenfuncties:

- Radboud Universiteit, lid advisory board Radboud University Press
- MPI (Max Planck Institute) for Psycholinguistics, lid Scientific Advisory Board
- Universiteit Basel, lid Scientific Advisory Board van het departement Altertumswissenschaften
- Stichting Koninklijk Paleis Amsterdam, lid van de Paleiscommissie
- KNAW, voorzitter adviescommissie Vrijheid van Meningsuiting
- Jurylid van de Mercator Sapiens premie (KHMW)

Gabriël van Rosmalen (secretaris)

Hoofdfunctie: promovendus Mededingingsrecht & Politieke filosofie aan de Universiteit Utrecht

Nevenfuncties:

- bestuurslid Stichting De Nationale Denktank
- voorzitter bestuur Stichting Noordje (tot 1-7-2025)
- lid Raad van Toezicht van het Scheepvaartmuseum

Nisrine Mbarki Ben Ayad

Hoofdfuncties: dichter, schrijver en literair vertaler, programmamaker

Nevenfuncties:

- Dichter der Nederlanden 2026/2027
- voorzitter bestuur Stichting Perdu
- secretaris bestuur van de Auteursbond
- lid van de redactie van de Poëziekrant
- lid adviescommissie letteren en geschiedenis van het Cultuurfonds
- lid opleidingscommissie UvA faculteit der geesteswetenschappen

Harminke Medendorp

Hoofdfunctie: zelfstandig redacteur, projectleider en projectcoördinator voor professionele zelfuitgevers

Nevenfunctie:

- vrijwilliger bij Studiezalen in Amsterdam (onderwijs & lifecoaching)

Tonya Sudiono

Hoofdfuncties: strategisch manager communicatie & publicaties Boekmanstichting, cultuurjournalist NRC

Nevenfuncties:

- lid van de Raad van Advies van Het Nederlands Letterenfonds

Gert van Oort

Hoofdfunctie: Zelfstandig financieel adviseur (registeraccount in business)

Rooster van aftreden Raad van Toezicht Stichting het Literatuurhuis

Naam	Functie	Aantreden	Einde 1ste benoemingstermijn
Ineke Sluiter	Voorzitter	Juli 2023	Juli 2027
Gabriël van Rosmalen	Secretaris	Juli 2023	Juli 2027
Harminke Medendorp	Lid	Juli 2023	Juli 2027
Gert van Oort	Lid	Juli 2023	Juli 2027
Nisrine Mbarki Ben Ayad	Lid	December 2023	December 2027
Tonya Sudiono	Lid	Februari 2025	Februari 2029

Duurzaamheid

De afgelopen jaren hebben we al een aantal maatregelen genomen op het gebied van duurzaamheid om daarmee onze CO2 uitstoot terug te brengen. We proberen de impact van deze maatregelen in kaart te brengen. Zo hebben we dit jaar onderzocht hoe bezoekers naar ILFU reizen. Daaruit bleek dat ons beleid om zoveel mogelijk bezoek per OV of fiets te stimuleren te werken. Bij het nieuwe evenement Boekfest, waarbij tweederde van de 2100 bezoekers van buiten de provincie Utrecht kwam, kwam 65% met de trein en nog eens 20% met de fiets of te voet. En bij de Book Talk met Chimamanda Adichie in nachtclub Kabul kwam 57% van de 1300 bezoekers van buiten de provincie Utrecht maar werden op de parkeerplaats maar tien auto's aangetroffen. Ook besteden we binnen onze programmering ieder jaar aandacht aan de gevolgen van klimaatverandering en het belang van natuurbehoud. Om verdere stappen te nemen ontbreekt het ons echter aan kennis. We sluiten daarom aan bij het gezamenlijke duurzaamheidsprogramma van de letterenorganisaties verenigd in VLAM21. Rob van Wegen, duurzaamheidsadviseur voor festivals, zal ons en andere organisaties screenen en een advies op maat geven. Ook werkt hij met de verkregen informatie aan een gemeenschappelijke standaard voor literaire organisaties. Dit traject gaat begin 2026 van start.

Partners en samenwerkingen

Net als ieder jaar werkten we voor ILFU Festival samen met een groot aantal partners: Nederlands Film Festival, Slachstraat Filmtheater, De Utrechtse Boekenbar, Bibliotheek Utrecht, Tivoli-Vredenburg, Cultuur & School Utrecht, Boekhandel Savannah Bay, Boekhandel Bijleveld, Broese Boekverkopers, De Utrechtse Kinderboekwinkel, Stichting Welkom in Utrecht, Stichting de Vrolijkheid, PEN Nederland, GAU Groep Algemene Uitgevers en alle uitgeverijen van optredende schrijvers, Theater Utrecht, De Nar, De Nijverheid, Kabul à Go Go, Theater Kikker, PEN Emergency Fund, CPNB, deBuren, De Reactor, Stichting Kleine Lettertjes, Probiblio, De Schrijverscentrale, KBb/De Boekenbon, Senia, VoB Vereniging Openbare Bibliotheken, VPRO, Trouw, Zin Magazine, Kleine Lettertjes, Reading Vigil for Palestine, Amnesty International, Plant een Olijfboom, Bibliotheek Nieuwegein, Stichting Filter, European Project Euterpe, Café en Poppodium Stathe, De Warme Winkel, Poezieboys, SLAMsterdam!, Poetry Slam Rotterdam, Belgische voorronde Nederlandstalig Kampioenschap Poetry Slam 2025, AmersWoordSlam, Bellum Poetica, Woorden op Woensdag Poetry Slam, E-slam, en alle organisaties die zich aansloten bij De Lezersmars.

Al deze samenwerkingen zijn belangrijk voor ILFU, niet alleen omdat we met de partners tot mooie programma's komen maar ook voor de diversiteit van programma en publiek. Nieuw dit jaar was dat we dankzij de Lezersmars en Boekfest een steviger samenwerking zijn aangegaan met organisaties in het boekenvak als CPNB, KBb/de Boekenbon en Hebban en ook een inhoudelijke samenwerking met VPRO, Trouw en Zin Magazine. En er was de samenwerking met Impact Lab, een opleiding voor Impact producers. Dankzij Impacttrainee Ebru Aydin betrokken we een aantal voor ons nieuwe partners als Plant een Olijfboom en Amnesty International.

Ook buiten het festival waren er inhoudelijke samenwerkingen. Zo heeft ILFU in 2025 het poëzieprogramma van Wonderfeel festival samengesteld

en hebben we de Book Talk met Édouard Louis ook georganiseerd bij festival Explore the North. De jaarcursus Schrijven hebben we opgezet met literair tijdschrift Papieren Helden.

Structureel is onze deelname aan het Utrechtse Festival Overleg (UFO) waarvan ILFU ook in 2025 het voorzitterschap op zich nam. 43 culturele festivals in stad en provincie Utrecht zijn lid van UFO. In 2025 lag de focus op een opleidings- en intervisietraject voor diversiteit & inclusie, met name voor de kleinere festivals, en een fair pay onderzoek van de provincie Utrecht. In de stad Utrecht lag de nadruk op de evaluatie van de cultuurnotaprocedure 2025 -2028 en de voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen.

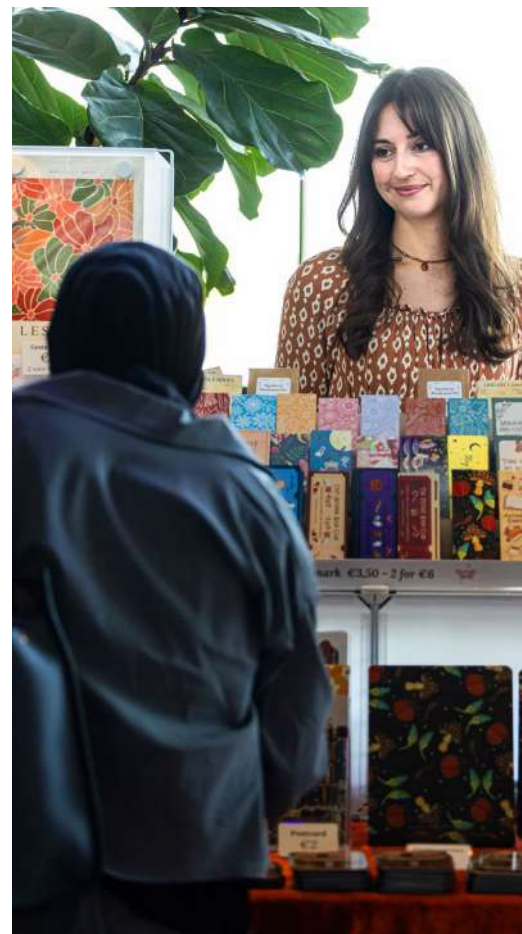
Landelijk is ILFU lid van de kerngroep van VLAM21, het samenwerkingsverband van de twintig landelijk gefinancierde letterenorganisaties. Naast doorlopende activiteiten als het opleidingstraject voor literaire programmamakers en fair practice heeft VLAM in 2025 een eerste (en succesvolle) sectordag voor de Letteren georganiseerd.

MARKETING EN PUBLIEKSBEREIK

Resultaten	2025	2024
Totaal aantal live activiteiten	107	83
Totaal aantal live bezoekers	25.320	25.689
Totaal aantal ILFU Members	1.088	944
Totaal aantal Abonnees Nieuwsbrief	9.870	12.400
Totaal aantal online producties	211	248
Totaal aantal online bezoekers	237.716	167.324

Specificatie online bereik	2025	2024
Unieke bezoekers ilfu.com	237.716	165.760
Aantal bezoeken ilfu.com	381.006	225.551
Aantal page views ilfu.com	679.006	448.486
Aantal views van ILFU Producties op Vimeo	18.473	3.057
Aantal views van ILFU Producties op Youtube	71.435	86.691
Aantal views van ILFU Producties op Instagram	202.000	470.232
Aantal volgers op Instagram	12.934	9.292
Aantal volgers op Bluesky	6.084	378
Aantal volgers op Facebook	4.368	4.207
Aantal volgers op LinkedIn	1.924	1.087
Aantal volgers op Youtube	820	693
Aantal volgers op Threads	1.170	1.020

Publieksgroepen

Bij de start van het re-brandingstraject hebben we onze doelgroepen opnieuw gedefinieerd.

Op basis van ons publieksonderzoek van de afgelopen jaren, deelname aan het Culturele doelgroepenmodel, data en interviews hebben we de volgende drie hoofddoelgroepen omschreven:

1. De Geëngageerde Lezer

De geëngageerde lezer is geïnteresseerd in maatschappelijke thema's en duidt de wereld graag langs de lijnen van de literatuur. Vaak laten deze lezers zich graag verrassen door nieuwe schrijvers en onbekende talen en culturen. Voor deze lezers organiseren we programma's als Exploring Stories, de Belle van Zuylenlezing, Ode to Audre Lorde, de Lezersmars en (sommige) Book Talks

2. De breed georiënteerde Alleslezer

De Alleslezer is vooral op zoek naar literatuur om van te genieten, die schoonheid en troost biedt, die mooi geschreven is. Vaak lezen deze lezers veel schrijvers uit de traditionele canon en hedendaags werk dat veel gelezen wordt, en houden ze van de afwisseling van bekende en onbekende schrijvers. Voor deze lezers organiseren we programma's als Boekfest, De Nacht van de Poëzie, YALFU, Jane Austen 250 en (sommige) Book Talks

3. De Amateurschrijver

Deze groep schrijft zelf voor het eigen plezier, wil daar beter in worden en bezoekt ILFU-programma's om te leren van gepubliceerde schrijvers en geïnspireerd te worden voor hun eigen werk. Deze groep bezoekt ILFU-programma's zoals Book Talks om schrijvers aan het woord te horen over hun schrijfproces. Ook organiseren we voor deze groep cursussen en workshops, zowel binnen als buiten het festival.

Deze definiëring van de doelgroepen helpt ons om ons aanbod te verstevigen en onze communicatie te versterken en te specificeren. Zo zullen we de komende jaren nieuwe activiteiten voor de doelgroep schrijvers ontwikkelen en naar de drie groepen specifieke doelgroepen.

Publieksonderzoek en impact

Publieksenquêtes zijn een belangrijk middel om ons publiek beter te leren kennen. Ook dit jaar hebben we de dag na ieder (festival)programma per mail een enquête naar alle kaartkopers gestuurd. Dit stelt ons in staat om specifieke vragen per evenement te stellen en ook om de resultaten van de programma's onderling te vergelijken. Dit jaar viel op dat we door enkele nieuwe evenementen een grotere landelijke spreiding hebben bereikt. Al jarenlang was zo'n 40% van alle bezoekers afkomstig uit de stad Utrecht, zo'n 15% uit de rest van de provincie Utrecht, 45% uit de rest van het land en nog een klein percentage uit het buitenland. Door het nieuwe evenement Boekfest, waarbij zo'n 65% van buiten de provincie kwam en door enkele Book Talks waarbij dat percentage ook hoog lag, ligt dat nu anders: 53% van de festivalbezoekers kwam van buiten de provincie Utrecht, 32% uit de stad Utrecht, 13% uit de rest van de provincie en 2% uit het buitenland.

Ook hebben we, door deze zelfde programma's (Boekfest en de Book Talks met Adichie en Vuong), een groter percentage 'nieuw' publiek bereikt: 42% van de bezoekers gaf aan ILFU niet eerder bezocht te hebben.

Het percentage bezoekers dat normaal gesproken vrijwel nooit literaire evenementen bezoekt is met 28% iets lager dan in voorgaande jaren, toen het altijd rond de 30% lag.

De verdeling over de leeftijdscategoriën varieert per evenement maar is in totaliteit vergelijkbaar met eerdere jaren: 35% van de bezoekers is jonger dan 35 jaar, zo'n 20% is 66+. De bezoekers oordelen positief over het evenement dat ze bezocht hebben: gemiddeld 83% noemt de programmering (zeer) goed en 88% is positief over de sfeer.

Dit jaar hebben we in ons onderzoek extra aandacht besteed aan de impact van de programma's op de bezoekers. Dit komt voort uit onze deelname aan het onderzoek 'impactpilots culturele bis-instellingen' van het ministerie van OCW, dat wordt begeleid door het aan de Erasmusuniversiteit verbonden Impact Centre Erasmus. OCW initieerde deze pilots om methodes te testen voor het in kaart brengen van (maatschappelijke) impact

van BIS-instellingen. In het kader van dit traject hebben we eerst onze impactdoelstellingen in kaart gebracht en vervolgens een meetplan opgesteld waarvan de eerste stap was het verzamelen van kwantitatieve data via de publieksenquête. Wij vroegen alle bezoekers in hoeverre hun bezoek aan ILFU hen heeft geïnspireerd tot het lezen van nieuwe/andere boeken/bundels/schrijvers. Op een schaal van 1 tot 5 was het antwoord 4,5. Ook vroegen we in hoeverre het bezoek aan de activiteit nieuwe perspectieven heeft aangereikt en/of een beter inzicht in de thema's die aan bod kwamen. Op een schaal van 1 tot 5 was hier het antwoord 3,8.

In de komende periode zullen we deze kwantitatieve data uitdiepen in bijeenkomsten met focusgroepen en het onderzoek uitbreiden naar onze kleinschaliger activiteiten zoals Book Clubs en cursussen.

Zoals eerder beschreven werkten we ook samen met Impact Lab, een nieuw trainingsprogramma voor impactproductie. De zestien deelnemers aan de opleiding bezochten Exploring Stories om de mogelijkheden van impact productie rond het evenement te onderzoeken. Deelnemer Ebru Aydin startte bij ons een traineeship om een impactprogramma te organiseren.

Free publicity

Met ILFU 2025 hebben we een zeer grote hoeveelheid free publicity behaald, mede te danken aan de Lezersmars en onze samenwerking daarbij met CPNB. Een item over de Lezersmars kwam drie keer op het NOS Journaal en ook het RTL Nieuws

besteedde er aandacht aan. Van tevoren verschenen grote opinieartikelen in Trouw en op Volkskrant.nl.

Maar ook daarbuiten was er veel aandacht. Actualiteitenprogramma Nieuwsuur maakte een item tijdens de ILFU Book Talk met Elizabeth Strout en in alle landelijke kranten verschenen interviews met onze buitenlandse festivalauteurs.

Online marketing en social media

Een groot deel van onze marketing speelt zich online af. De nieuwsbrieven zijn ons belangrijkste communicatiemiddel. Uit de data blijkt dat bij veel evenementen zo'n 50% van de tickets aan nieuwsbrieflezers is verkocht. In het cijferoverzicht daalde het aantal nieuwsbriefabonnees, omdat we bij de overgang naar een nieuw CRM de bestaande lijst hebben gezuiverd van accounts die al lange tijd inactief waren. Daarmee houden we de kwaliteit van de lijst gezond. Ook de social media-kanalen zijn uiteraard van belang. Het aantal volgers op instagram groeide voorafgaand aan en tijdens het festival met enkele duizenden en was eind 2025 12,9 duizend. Op X zijn we niet meer actief en op Facebook wordt dat ook minder, terwijl het aantal volgers op LinkedIn groeiende is. Op het nieuwe medium Bluesky is ILFU sinds eind 2024 actief; daar hebben we inmiddels ruim 6.000 volgers gevonden.

Waar we dit jaar veel resultaat mee bereikt hebben zijn social media advertenties. Door samenwerking met een expert die heel gericht advertenties heeft ingezet op de juiste kanalen en voor de juiste doelgroepen hebben we onze online zichtbaarheid vergroot en kaartverkoop, juist bij nieuwe bezoekers, gestimuleerd.

Drukwerk en campagnes

Hoewel onze campagnes zich steeds meer online afspelen zorgen we ook nog voor zichtbaarheid in de stad, onder andere via vlaggen en postercampagnes. Van verschillende kanten hoorden we dat onze zichtbaarheid erg groot was, wat overigens te danken is aan een combinatie van alle on- en offline middelen.

FINANCIËN EN JAARREKENING

Resultaten	2025	2024
Omzet	1.736.271	1.522.740
Directe inkomsten	371.850	184.511
Bijdragen fondsen	160.990	395.000
Overige eigen inkomsten	47.889	56.867
Structurele overheidssubsidie	1.155.542	826.363

In deze paragraaf reflecteren we op de resultaten zoals weergegeven in de jaarrekening 2025. Op basis van het verantwoordingsprotocol van het ministerie van OCW relateren we de jaarrekening aan de in het jaarverslag van 2024 opgenomen begroting voor 2025.

Baten

Eigen inkomsten

De inkomsten uit recettes zijn ook afgelopen jaar weer gestegen; van 113.664 in 2024 naar 199.196 in 2025. Dit is een enorme stijging, die te danken is aan de groei van ons publiek, het grote aantal uitverkochte activiteiten en aan het feit dat we bijzonder veel ‘grote namen’ wisten te programmeren. De overige publieksinkomsten, met name uit cursussen, zijn gestegen naar 67.851 (2024: 50.792). De stijging is met name te danken aan de introductie van de jaarcursus proza schrijven.

Het ILFU membership leverde in 2025 een totaal van 40.942 aan inkomsten op. Dit is zoals begroot, en een mooie stijging ten opzichte van 2024, toen de membershipbijdragen 30.303 bedroegen. ‘De jaarrekening geeft echter een ander bedrag aan memberinkomsten aan. In overleg met de accountant is besloten om vanaf dit jaar de memberinkomsten toe te schrijven aan de periode waarop ze betrekking hebben zijn en niet aan het jaar waarin het jaarabonnement is afgesloten. Dat wil zeggen: een jaarmembership van 45 euro wordt verdeeld over de twaalf maanden van het jaar.

Voor 2025 betekent dit dat de memberinkomsten eenmalig ‘terugvallen’ omdat een bedrag van 18.828,20 geboekt wordt als vooruitontvangen bijdragen voor 2026.

De inkomsten uit verhuringen bedroegen 25.775 in 2025 (2024: 22.510). Hiermee is het begrote bedrag van 20.000 ruim overschreden.

Daarnaast waren er bijdragen uit sponsoring, in totaal 77.243. Mede dankzij de bijdragen voor Boekfest hebben we hiermee het begrote sponsorbedrag van 20.000 ruim overschreden. Het gaat deels om eenmalige, uitzonderlijke toekenningen die niet jaarlijks te verwachten zijn. De inkomsten uit bijdragen van private fondsen waren in 2025 met een totaal van 160.990 ook hoger dan begroot.

Dit alles leidt tot een bedrag aan eigen inkomsten van 580.729. Fors hoger van het begrote bedrag van 460.100 en een grote stijging ten opzichte van 2024, toen 296.378 aan eigen inkomsten is gegenereerd.

Structurele subsidies

ILFU ontving in dit eerste jaar van de cultuurnota-periode 2025 - 2028 een bedrag van 1.155.542 aan structurele subsidies, waarvan 713.494 van het ministerie van OCW, 71.500 van de provincie Utrecht en 370.548 van de gemeente Utrecht.

Lasten

Niet alleen de inkomsten zijn gestegen, dat geldt ook voor de lasten. De materiële beheerlasten van 190.019 (2024: 180.489) zijn een stuk hoger dan het begrote bedrag van 144.800. Dit komt in de eerste plaats door de grote prijsstijgingen in de afgelopen jaren, die zelfs meer zijn toegenomen dan we ten tijde van het opstellen van de meerjarenbegroting konden voorzien, en daarnaast doordat de afschrijvingen van de investeringen in het online platform en de inrichting van het nieuwe kantoor in dit bedrag zijn opgenomen.

De personele beheerlasten zijn met 232.863 veel hoger dan begroot. Dit komt deels door de groei van het team en door indexering, en deels doordat is geconstateerd dat er in de afgelopen jaren onvoldoende pensioen is opgebouwd en de raad van toezicht vanuit het oogpunt van fair pay heeft besloten om dit te compenseren. Onder de personele lasten rekenen wij de kosten van iedereen die onderdeel uit maakt van het organiserende team van ILFU, in loondienst of als freelancer. Dit wordt verdeeld in personele beheer- en activiteitenlasten.

Aan de zijde van de activiteitenlasten zijn de kosten ook gestegen; de materiële activiteitenlasten zijn met 863.501 hoger dan het begrote bedrag van 846.623 en dat geldt ook voor de personele activiteitenlasten (527.266 gerealiseerd, 464.300 begroot). Dit komt in de eerste plaats omdat het aantal activiteiten is toegenomen, maar ook hier spelen de gestegen kosten voor bijvoorbeeld locaties, reis- en verblijf, salarissen en freelance tarieven een belangrijke rol. Het uitgebreide programma dat we in 2025 organiseerden zorgde vanzelfsprekend ook voor grotere inzet van medewerkers.

Onder de personele lasten vallen de kosten van het team (in loondienst of als freelancer) dat werkt aan de totstandkoming van onze activiteiten.

De kosten van alle schrijvers, dichters en andere artiesten die een (eenmalige) opdracht krijgen voor een optreden of voor het schrijven van een stuk nemen wij op in de materiële activiteitenlasten. Van dit bedrag werd 316.800 besteed aan dergelijke opdrachten aan auteurs, makers en artiesten.

NB zoals ook in de paragraaf fair pay beschreven, is begin 2026 geblekendat de huidige (en sinds het begin van ILFU gehanteerde) pensioenregeling niet voldoet. Op basis van een berekening van de achtergebleven inleg heeft de Raad van Toezicht in de vergadering van 8 april 2026 besloten tot compensatie. Het bedrag dat hiermee gemoeid is wordt als kosten meegenomen in de jaarrekening van 2025 en leidt tot een verlies. Hierdoor zijn de in de jaarrekening opgenomen personeelslasten ook nog hoger dan hier benoemd.

Reserves en resultaat

Negatief resultaat

De vermogenspositie van ILFU biedt ruimte om de situatie met de achtergebleven pensioeninleg van ruim 53.000 te compenseren. Dit is samen met de doorgeschoven memberinkomsten oorzaak van een negatief resultaat van 72.981.

Continuïteitsreserve

Eind 2025 bedraagt de continuïteitsreserve 178.143. De Raad van Toezicht heeft begin 2024 het voornemen geformuleerd om de komende jaren de (continuïteits)reserve te laten groeien naar een bedrag dat passend is bij onze sterk gegroeide omzet en exploitatie. In het meerjarenplan 2025 - 2028 is aangegeven dat we het noodzakelijk achten om de algemene reserve in de periode 2025 - 2028 te laten groeien tot ca. 325.000. De Raad van Toezicht acht het van belang dat we in geval van nood zes maanden lang de vaste lasten en de personeelskosten kunnen doorbetalen en de weggevalen publieksinkomsten kunnen opvangen (50% van de gemiddelde jaarinkomsten). Gerelateerd aan het resultaat van 2023 ging het daarbij om een bedrag van ca. 325.000 als continuïteitsreserve. Wij bekijken de komende jaren in hoeverre dit bedrag geïndexeerd dient te worden om in lijn te blijven met de sterke loon- en prijsstijgingen.

Solvabiliteit, liquiditeit en weerstandsvermogen

Liquiditeit

We hebben de afgelopen jaren toegewerkt naar een verbetering van de liquiditeitsratio van ILFU. Eind 2022 bedroeg die nog 1,4; eind 2023 was die 2,3 en eind 2024 3,5. Eind 2025 was de liquiditeitsratio 1,8. We voldoen hiermee ruimschoots aan de richtlijn van het ministerie van OCW, dat voor de culturele sector bij een liquiditeit van meer dan 1,3 spreekt van een laag risico.

Solvabiliteit

De solvabiliteit van onze organisatie is goed. Eind 2025 bedroeg deze 0,5. Het ministerie van OCW spreekt dan (bij een solvabiliteit hoger van 0,10) van een laag risico. Anders uitgedrukt: de solvabiliteit bedraagt 50%.

Weerstandsvermogen

Het weerstandvermogen bedroeg eind 2025 0,14, iets lager dan eind 2024 toen het 0,18 was. OCW spreekt bij een ratio hoger dan 0,1 van een laag risico. Het verbeteren van het weerstandsvermogen is bewust beleid. Met de groei van de omzet en de eigen inkomsten is het van groot belang om onverhoopte tegenslagen met een solide weerstandsvermogen op te kunnen (blijven) vangen. Zoals eerder omschreven heeft de Raad van Toezicht in dat kader de volgende doelstellingen gesteld: ILFU wil in de komende jaren de (continuïteits)reserve laten groeien naar een bedrag dat passend is bij onze sterk gegroeide omzet en exploitatie. In het meerjarenplan 2025 - 2028 is aangegeven dat we het noodzakelijk achten om het jaar 2024 (en daarmee de huidige meerjarenperiode) af te sluiten met een algemene/continuïteitsreserve van minimaal 200.000 euro. Dit is gelukt. Vervolgens willen we de algemene reserve in de periode 2025 - 2028 laten groeien tot ca. 325.000. De Raad van Toezicht acht het van belang dat we in geval van nood zes maanden lang de vaste lasten en de personeelskosten kunnen doorbetalen en de weggevallen publieksinkomsten (50% van de gemiddelde jaarinkomsten) kunnen opvangen.

Uit bovenstaande blijkt dat de financiële positie van ILFU goed en stabiel is. We willen er wel op wijzen, dat de door wet- en regelgeving beperkte

mogelijkheden om een continuïteitsreserve op te bouwen nadelig zijn voor een festivalorganisatie. Een groot deel van de uitgaven van een festival concentreert zich rond de festivalperiode en ook het leeuwendeel van de ticketinkomsten moet in diezelfde korte periode gegenereerd worden. Er is dan weinig ruimte voor bijsturing indien zich onverwachte omstandigheden of calamiteiten (denk aan de coronapandemie) voordoen en in combinatie met de beperkte mogelijkheden om een financiële reserve op te bouwen kan dat kwetsbaar maken. Onderstaand geven we aan hoe we met die risico's om gaan.

Risicobeheersing

ILFU toont zich al jaren een flexibele, wendbare organisatie. Het team van vaste medewerkers is in de afgelopen jaren gegroeid maar nog steeds relatief klein en wordt in de maanden voorafgaand aan het festival aangevuld met tijdelijke krachten en freelancers. Hoewel de huurlasten met de verhuizing naar de nieuwe locatie gestegen zijn, blijven deze relatief beperkt. Door de langlopende vaste verplichtingen zo laag mogelijk te houden kan er snel ingespeeld worden op veranderende omstandigheden. Kosten worden conservatief begroot en daarbij wordt rekening gehouden met verwachte- en onverwachte prijsontwikkelingen, inflatie en onvoorziene kosten. Met de sterk gestegen kosten van de afgelopen jaren is dat ook nodig.

Naast die kostenstijgingen bestaat het grootste risico uit tegenvallende inkomsten uit fondsen, sponsors en donaties. Wij richten de organisatie uiteraard zo in dat alleen verplichtingen worden aangegaan op basis van gerealiseerde middelen. (Deel)projecten zullen kleiner worden of wegvalLEN als de incidentele inkomsten tegenvallen. Een ander risico zijn de recettes. Er is altijd de mogelijkheid dat deze tegenvallen. Door de grootste festivalprogramma's (o.a. Nacht van de Poëzie, Boekfest en Exploring Stories) ver voor het festival in de voorverkoop te doen kunnen we indien nodig tijdig bijsturen aan de kostenkant van het festivalprogramma. Daarnaast moet de vermogenspositie van ILFU ruimte bieden om eventuele tegenvallers en tegenslagen op te vangen. Dat is ook belangrijk voor de liquiditeit en het opvangen van tegenvallende inkomsten.

VOORUITBLIK 2026

Met dit eerste, succesvolle jaar van de nieuwe cultuurnotaperiode heeft ILFU een hele goede basis gelegd voor de komende jaren. De toevoeging van een festivaldag rond het Nederlandstalige boek maakt het aanbod van activiteiten nog breder en er zijn nog volop mogelijkheden om Boekfest de komende jaren verder te ontwikkelen. Er is een grote vaste achterban en deze blijft groeien en wordt nog steeds gevarieerder. Ook het online bereik groeit en met de nieuwe plannen voor de online academy en streamingsdienst kan dat nog sterk toenemen. De organisatie staat stevig, met een sterk team en een stabiele financiële basis.

Toch zijn er ook zorgen. Ondanks de sterk gegroeide inkomsten uit kaartverkoop en membership en ondanks de structurele financiering van provincie Utrecht, gemeente Utrecht en het ministerie van OCW, houden de gestegen inkomsten de sterke prijsstijgingen en inflatie van de afgelopen jaren niet bij. Met name de enorme stijgingen van

kosten voor reis- en verblijf, locaties/zaalhuur en salaris en honoraria treffen veel festivals hard. Daar komt nog bij, dat er in Utrecht een tekort aan culturele ruimte is en de druk op de zalen is zo groot, dat niet altijd ruimte beschikbaar is voor festivalsprogramming.

Reden tot grote zorg zijn ook de ontwikkelingen in de maatschappij en op het wereldtoneel. Voortdurende oorlogen en genocidaal geweld, aanvallen op de rechtstaat, toenemende onveiligheid voor grote groepen mensen: we kijken er met verbijstering naar. Tegelijkertijd sterkt dit ons in de overtuiging dat schrijvers, dichters en literaire makers essentieel zijn omdat ze iets waardevols te zeggen hebben over deze wereld, dat verbeelding kan helpen om die wereld te begrijpen en dat literatuur schoonheid toevoegt aan een publiek domein waar te vaak grimmigheid en verharding domineren.

Om die rol te kunnen vervullen en om tegelijkertijd de werkdruk voor het team gezond te houden en te dealen met de gevolgen van de prijsstijgingen en inflatie, hebben we in het najaar al onze activiteiten tegen het licht gehouden om te bepalen waar we ons de komende jaren op richten. Wat is de essentie van wat we doen, waar maken we het verschil voor ons publiek, voor makers en vertalers en voor de literaire sector? Met behoud van onze ambities zoals beschreven in het meerjarigenplan hebben we enkele scherpe keuzes gemaakt. We zien uit naar het komende jaar!

BEGROTING 2026

BATEN

Publieksinkomsten

recettes/kaartverkoop	169.210
overige publieksinkomsten	63.000
	232.210

Directe inkomsten

Sponsoring	22.500
vergoedingen co-producent	4.000
overige directe inkomsten	20.000
indirecte inkomsten (m.n. verhuur)	20.000
	66.500

Bijdragen uit private middelen

particulieren / members	45.000
private fonden	120.000
	165.000

subsidies

Overheidssubsidie Gemeente	385.750
Overheidssubsidie Provincie Utrecht	71.500
Overheidssubsidie landelijk	738.000
	1.195.250

TOTALE BATEN **1.658.960**

LASTEN

3. BEHEERLASTEN

Beheerlasten personeel	175.550
Beheerlasten materieel	168.550
Totale beheerlasten	344.100

4. ACTIVITEITENLASTEN

Activiteitenlasten personeel	526.650
Activiteitenlasten auteurs en materieel	788.210
Totale activiteitenlasten	1.314.860

TOTALE LASTEN **1.658.960**

BIJLAGE: ACTIVITEITEN ILFU IN 2025

Tijdens het twee weken durende festival presenteert ILFU tientallen programma's en een groot aantal literaire genres en uitingsvormen. Onderstaand volgt een terugblik per programma(lijn).

[Bekijk de samenvatting van ILFU '25 \(5 min.\)](#)

1. ILFU Boekfest

Al meer dan tien jaar kende ons land geen grote, publiekgerichte start van het boekenseizoen. Daarom introduceerden we in 2025 het nieuwe ILFU Boekfest, waarmee we op zondag 21 september het ILFU Festival feestelijk openden. Als grootste literatuurfestival van Nederland ziet ILFU het als haar taak om een evenement als Boekfest te organiseren: een leesoffensief in vijf zalen in TivoliVredenburg, als jaarlijkse start van ILFU en als feestelijke aftrap van een nieuw boekenseizoen, waarbij de Nederlandstalige letteren, zowel voor kinderen als volwassenen, centraal staan. Voor Boekfest werkten we samen met partners uit het boekenvak: GAU groep algemene uitgevers en vele uitgeverijen, CPNB, KBb/ Boekenbon, Hebban en andere literaire organisaties. Om tot een divers samengesteld programma te komen werkten we samen met Aaf Brandt Cortius, Karin Amatmoekrim, Nadia Zerouali en Joost Oomen als curatoren en met TROUW, VPRO en Zin Magazine als programmapartners.

Op vijf podia in TivoliVredenburg vonden optredens, interviews, voordrachten en panels plaats, rondom de zalen waren er workshops, doe-activiteiten, horeca en boekverkoop. Buiten vond tegelijkertijd de grote Utrechtse Boekenmarkt met antiquarisch aanbod plaats. Voor kinderen tot 12 jaar en hun ouders was er in de omloop en foyers rond de Grote Zaal een uitgebreid aanbod van jeugdactiviteiten, voorstellingen en ontdekkingen: het Kinderboekfest. Bij de grote pop-up boekwin-

kel van onze partner De Utrechtse Boekenbar konden bezoekers direct boeken aanschaffen van hun favoriete festivalauteurs en die laten signeren. Bij aanschaf van een ticket kregen ze bovendien een boekenbon ter waarde van €10 euro om het aanschaffen van boeken zo laagdrempelig mogelijk te maken!

Publiek

Over de hele dag gemeten trok Boekfest, inclusief de Utrechtse Boekenmarkt ruim 10.000 bezoekers. Ruim 2100 mensen bezochten de programmering in TivoliVredenburg, waarmee deze eerste editie direct uitverkocht was. Voor een groot deel was dit voor ons 'nieuw' publiek. Zo was er een nog grotere landelijke spreiding dan bij onze andere evenementen; 65% van de respondenten op de publieksenquête kwam van buiten de provincie Utrecht. Tweederde was niet eerder bij een activiteit van ILFU geweest. Het percentage dat aangaf gewoonlijk vrijwel nooit literaire evenementen te bezoeken was iets hoger dan gebruikelijk, namelijk 35%. Zoals we verwacht hadden was het publiek gemiddeld iets ouder dan de bezoekers van veel van onze andere programma's. Zo'n 50% van de bezoekers was ouder dan 50 jaar; 20% was onder de 35 jaar. Het feit dat we een nieuw publiek bereikten was naar ons idee deels te danken aan de opzet en signatuur van het evenement. Ook de samenwerking met curatoren en media werkte daaraan mee; via hen bereikten we ook hun achterban. Zo gaf 20% van de bezoekers aan via Trouw over Boekfest te hebben gehoord en nog eens 20% via de VPRO.

De bezoekers waren enthousiast over Boekfest. 81% beoordeelde het programma als goed tot zeer goed en 89% beoordeelde de sfeer als goed tot zeer goed. 52% van de bezoekers heeft een of meerdere boeken gekocht, daarbij dankbaar gebruik makend van de boekenbon (10 euro) die iedereen bij zijn toegangsticket kreeg. Gelijktijdig met (en als onderdeel van) Boekfest vond de gratis toegankelijke Utrechtse Boekenmarkt plaats op het Vredenburgplein. Deze gratis toegankelijke markt met voornamelijk antiquarisch aanbod (maar ook ramsj) organiseren we al sinds 2018. Jaarlijks trekt de markt zo'n 8.000 mensen. Van de bezoekers van Boekfest gaf 62% aan ook de Boekenmarkt te hebben bezocht.

Programma Boekfest 2025

Aaf Brandt Corstius presenteert: Moeder, vader, schrijver

Joke de Wolf, Thomas Rosenboom en Floor Bakhuijs Roozeboom

Trouw presenteert: Het moedermodel

Joke de Wolf, Sarah Arnolds en Merijn de Boer

Trouw-debat: 'Het gevaar van de man'

Anja Meulenbelt, Maaïke Meijer en Iris Pronk

VPRO Boeken Live!

Peter Buwalda & Anja Meulenbelt

Joost Oomen presenteert: Op de schouders van reuzen

Ronald Giphart, Nelleke Noordervliet, Vrouwkje Tuinman en Daan Doesborgh

Nadia Zerouali presenteert: Smaakmakers

Een kijkje in de keuken bij de makers van kookboeken

Karin Amatmoekrim presenteert: Schrijvers over de srefidensi

Literatuur over de Surinaamse onafhankelijkheid

VPRO Nooit meer slapen

Michel van Egmond

Zin presenteert: Jan Siebelink & Arnon Grunberg

Zin

In gesprek met debutanten

Teddy Tops & Christine Bax

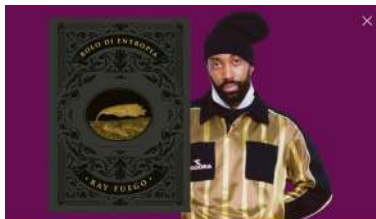
In gesprek met Annet Schaap & Mariken Heitman

In gesprek met Annet Schaap & Mariken Heitman

In gesprek met Peter Buwalda

In gesprek met Ray Fuego

In gesprek met debutanten

Sophie Visser & Ko van 't Hek

Uitreiking Beste Boek voor Jongeren

Doe mee met De Grote Verhalenshow

'Vandaag was weer erger dan gisteren'

Salih El Saddy, arts in Gaza

Podcast: Van Dis Ongefilterd

Adriaan van Dis en Simon Dikker Hupkes

Poëzie & Yoga

Babeth Fonchie Fotchind

Grote Vriendelijke Podcast met Yorick Goldewijk

Presentatoren: Bas Maliepaard en Jaap Friso

Read Dangerously Podium

Estafette van schrijvers, dichters en spokenwordartiesten

Auke Hulst & Sarah Arnolds

Boekenbon Literatuurprijs presenteert

Workshop Boekenleggers

VPRO Boekengids

Katja de Bruin

Thriller Meet & Read

A.C. Porter

Ver Virtual Poetry

Van Dorien Dijkhuis

Struikprogramma

Programma Kinderboekfest 2025

De grootste reis ooit - Loes Riphagen

Bob Popcorn en pittige Poppie - Maranke Rinck & Martijn van der Linden

Het meisje met de zaadjes in het haar - Nancy Bosmans

Alle dingen die mijn opa stiekem is - Gerson Main & Hedy Tjin

De Avonturen van Kareltoje (toen hij nog niet krom stond) - Kevin Hassing

Wildzoekers - In de stad - Maartje Kouwen

Word nooit besties met een influencer! - Marjon Hoffman & Georgien Overwater

Wildzoekers - In de stad - Maartje Kouwen

Het Ministerie van Oplossingen en de verdwijning van mevrouw Vis - Sanne Rooseboom

Krekel - Annet Schaap & Frederike de Winter

De reis van de Amulet - Reza & Chee-Han Kartosen-Wong

De ober en de pinguïn

Workshop De regels van Floor - Georgien Overwater

Workshop Mir en de muusjes (en de mooiste mislukking ooit) - Yara Ruby

Workshop Alle dingen die mijn opa stiekem is - Hedy Tjin

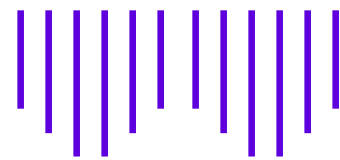
Minimuseum Cijferland en Letterland

Boekpresentatie Cijferland en Letterland, met aansluitend voorlezen & workshop Sanne Ramakers,

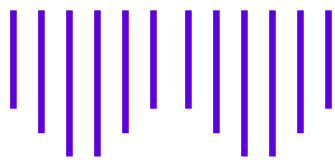
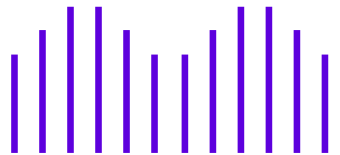
Anansi de spin en de wedstrijd tegen Schildpad - Iven Cudogham

Mir en de muusjes (en de mooiste mislukking ooit) - Najiba Abdellaoui & Yara Ruby

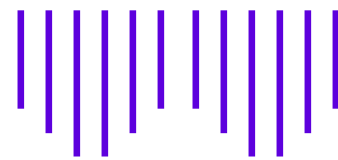
'Ik zat ineens in Pando-
ra foyer en heb bij een
verhaal gezeten waar
ik nooit uit mijzelf heen
zou gaan'

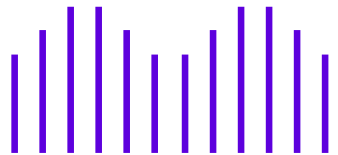
'Ik vond het een heel
leuke dag, vooral
omdat er zoveel gene-
raties aanwezig waren
en de sfeer zo goed

was.'

'Heeft me geïnspireerd
om zelf te beginnen
met schrijven'

Programma Kinderboekfest

Ook voor kinderen tot 12 jaar en hun ouders was er volop te beleven. In het benedengebied van TivoliVredenburg waren er optredens van kinderboekenschrijvers, voorleessessies, signeersessies en doe- en knutselactiviteiten. Ook dit deel van het programma was met 700 verkochte tickets uitverkocht. Het programma werd zorgvuldig en deskundig samengesteld en georganiseerd door onze partner Kleine Lettertjes.

Vooruitblik

Het succes van de eerste editie van Boekfest bevestigde onze veronderstelling dat er in ons land behoefte was aan een moment om samen met schrijvers, publiek en het boekenvak de start van het literaire seizoen te vieren. Niet alleen bezoekers maar ook de deelnemende uitgeverijen, organisaties uit het boekenvak en media-partners waren erg enthousiast en willen graag ook in de toekomst meewerken. Alle reden dus om Boekfest tot een blijvend en vast onderdeel van ons festival te maken, waarbij er uiteraard ook nog genoeg mogelijkheden zijn voor uitbreiding en ontwikkeling. Zo willen we in de toekomst een nog grotere en bredere line-up van auteurs waarbij we ook meer verschillende literaire genres presenteren.

2. ILFU In The Open: De Lezersmars

Op zaterdag 20 september traptten we het ILFU Festival af met een krachtige en symbolische mars van lezers, schrijvers en boekenliefhebbers dwars door de Utrechtse binnenstad. De Lezersmars was een pleidooi vóór het vrije woord en tegen censuur, autocratie en onderdrukking van literaire expressie—ontwikkelingen die wereldwijd in opmars zijn.

ILFU In the Open

Ieder jaar organiseert ILFU binnen de programmalijn 'In the open' een groot publieksevenement waarmee we buiten de theaterzalen treden en waar veel mensen aan kunnen deelnemen. De invulling van 'In the open' is ieder jaar anders. Na enkele edities die op 'schrijven' gericht waren, met de 1000 dichters marathon en de Ikjesmarathon, kozen we ervoor om dit keer het 'lezen' centraal te stellen. Daarnaast leefde binnen onze organisatie een sterke behoefte om ons te richten op de ondemocratische tendensen die we op vele plekken in de wereld zien ontstaan, en die ook invloed hebben op de literatuur en het boekenvak. Daarom organiseerden we op 20 september De Lezersmars, een mars van lezers, schrijvers en boekenliefhebbers dwars door de Utrechtse binnenstad, als een symbolisch weerwoord van boekenliefhebbers tegen censuur, autocratie en andere ondemocratische bewegingen die overal ter wereld opduiken.

Partners

Zodra we startten met de opzet van de Lezersmars hebben we PEN Nederland benaderd, de Nederlandse tak van de internationale schrijversvereniging die zich inzet voor de vrijheid van literaire expressie en onderdrukte schrijvers. PEN Nederland sloot zich graag aan bij het initiatief voor de Lezersmars om zich samen met ILFU in te zetten voor een krachtig pleidooi vóór de democratie, vóór het vrije woord en vóór de meerstemmigheid.

Na de eerste aankondiging van de Lezersmars nam ook CPNB (Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek) contact op om zich aan te sluiten. CPNB heeft samen met ons, GAU

groep algemene uitgevers en andere organisaties een overkoepelende campagne ontwikkeld: Vrijheid is een open boek. Ook de boekhandels sloten zich aan, zowel op individueel niveau als via de Koninklijke Boekverkopersbond (KBb). De KBb maakte actieshirts voor boekhandels die zich aansloten bij de Lezersmars. Vanuit de bibliotheekwereld werkten we samen met Probiblio en de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB). Bibliotheken in het hele land grepen de Lezersmars aan als aftrap van de Week van het Verboden Boek. De Week van het Verboden Boek is geïnspireerd op de Amerikaanse Banned Books Week en werd dit jaar voor het eerst in Nederland georganiseerd. Probiblio was de organisator en bibliotheken in het hele land deden mee, met lezingen, gesprekken, boekentafels en andere activiteiten.

Andere (literaire) organisaties die zich aansloten bij de Lezersmars waren bijvoorbeeld Stichting Lezen, Het Literatuurmuseum, Het Nederlands Letterenfonds, de Auteursbond, de Schrijverscentrale, Poetry International, Poetry Circle, Noordwoord, Explore the North, Brainwash, DeBuren, Wintertuin, de Vrijheidscolleges, Kleine Lettertjes, Boekenkrant, Senia.

De Lezersmars

Op 20 september om 12.00 uur verzamelden we ons op het Jaarbeursplein voor de Lezersmars zelf. Zo'n 1000 mensen sloten zich aan. Naast de vertegenwoordigers van aangesloten organisaties waren dat ook veel individuele lezers. Tijdens de mars hielden we geen slogans omhoog, maar boeken. Deelnemers kozen een boek dat voor hen hoop, vrijheid en saamhorigheid symboliseerde, of dat volgens hen gelezen moest worden als antwoord op onverschilligheid en onderdrukking. Vanaf het Jaarbeursplein wandelden de ca. 1000 deelnemers met boeken in de hand via de binnenstad naar het Domplein. Daar was een podiumprogramma gemodereerd door Özcan Akyol en met indrukwekkende speeches van Eke Krijnen, Jessica van Geel en Mahat Arab. Tot slot lazen alle aanwezigen gelijktijdig hardop voor uit hun meegebrachte boeken. De resulterende voorleeskakofonie was indrukwekkend en ontroerend, en ondanks de regen die inmiddels viel bleven alle deelnemers tot het einde mee doen.

[Bekijk hier een videoregistratie van de Lezersmars](#)

Media-aandacht

De Lezersmars kreeg overweldigend veel aandacht in de media:

Zowel het NOS Journaal ([zie hier](#); laatste item) als het RTL Nieuws ([hier](#), rond minuut 11) maakten een reportage over De lezersmars. In de geschreven pers kwamen o.a. [AD](#), [NRC](#), [ND](#), [DUIC](#), [De Nuk](#), [Boekenkrant](#), [Boekblad](#) en [INCT](#) met verslagen. Voorafgaand aan de mars publiceerden de [Volkskrant](#) Trouw (tweemaal: [hier](#) en [hier](#)), [NOS Online](#) en [De Telegraaf](#) artikelen en was De Lezersmars te horen op 3FM, het Radio 1 Journaal, [De Nieuwsshow](#) en [De Taalstaat](#).

De virtuele Lezersmars

In de aanloop naar de 'echte' Lezersmars op 20 september openden we al in juni 2025 de Virtuele Lezersmars. Daar kon iedereen boeken inzenden die iedereen zou moeten lezen, boeken die ons inlevingsvermogen uitdagen en ons laten stilstaan bij onze vrijheden en de onvrijheden van anderen. Bijna 600 mensen hebben een boek, met bijbehorende motivatie, ingestuurd en dit levert een prachtige lange online boekenlijst op die nog steeds voor iedereen te bekijken is: <https://lezersmars.ilfu.com/overzicht/>. Meer dan 100.000 mensen bezochten in 2025 de Lezersmarssite. De ingestuurde boektitels vormen tezamen een lange lijst met boeken die onze bezoekers aanbevelen als het ultieme antwoord op autocratie, censuur en onderdrukking. De boekentips werden ook verspreid via de ILFU Verhalenmachine, die van 8 tot en met 18 september in de Bibliotheek Nieuwegein stond, van 18 tot en met 20 september in de hal van Bibliotheek Neude en op 21 september op het ILFU Boekfest. Daarna ging de Verhalenmachine voor de duur van ILFU Festival terug naar de Bibliotheek Neude.

Leeswijzer voor leesclubs rond 5 veelgekozen boeken

Om de organisatie van leesclubs rond enkele veelvuldig ingezonden boeken te stimuleren hebben we leesdossiers uitgewerkt rond de volgende (vaak ingestuurde) boeken: De zaaier van Octavia Butler, The Handmaid's Tale van Margaret Atwood, Gliff van Ali Smith en Lied van de profeet van Pau

Lynch. Deze leeswijzers met verdiepende of prikkelende vragen kan iedereen gratis downloaden vanaf onze website. Ze zijn [hier](#) te vinden.

Daarnaast organiseerden we tijdens en na het festival ook zelf een aantal leesclubs, vaak in samenwerking met andere organisaties, zoals een Book Club rond Het grote misschien van John Green, i.s.m. Bibliotheek Utrecht en PEN Nederland (zondag 28 september).

Read Dangerously Voorleesmarathon

ILFU heeft naast lezers ook een grote achterban van mensen die graag zelf schrijven. Tijdens Boekfest organiseerden we daarom een grote Read Dangerously voorleesmarathon. De hele dag konden mensen hun eigen verhaal of gedicht rond het thema Read Dangerously voorlezen op de Rabo Stage in de hal van TivoliVredenburg. Zodra we de inschrijving openstelden, waren alle 80 plaatsen binnen één werkdag gevuld. We werkten daarbij ook samen met maatschappelijke organisaties, zoals Stichting De Vrolijkheid die kwam met jonge vluchtelingen die een eigen verhaal hadden geschreven.

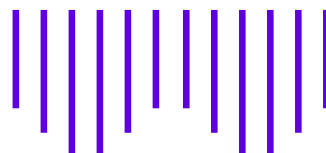
3. Literatuur & Maatschappij: Exploring Stories

Dit jaar vond de 5de editie plaats van Exploring Stories, de grote ILFU festivaldag waar maatschappelijke thema's centraal staan. Exploring Stories is een scharnierpunt in het festival, in het tweede weekend, als we precies halverwege zijn. Met deze festivaldag geven we uitdrukking aan onze overtuiging dat lezen en literatuur helpt om de wereld beter te begrijpen. Ook biedt Exploring Stories ons de kans om internationale schrijvers die in ons land nog minder bekend zijn maar die wij heel erg de moeite waard vinden onder de aandacht te brengen.

Dit jaar waren de gesprekken voor het eerst verdeeld over vijf thema's: Never Again is Now, Chorus of Many, Woman / Life / Freedom, Nature's Narrative en The Fragility of Freedom. Doel van de verdeling in themalijnen was om het programma meer inhoudelijke samenhang en herkenbaarheid te geven, en ervoor te zorgen dat bezoekers nog beter hun weg zouden kunnen vinden in het aanbod.

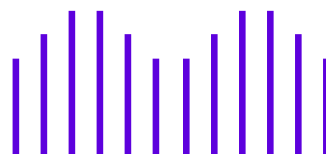
Resultaat

Exploring Stories 2025 was een heel succesvolle, inhoudelijk sterke editie. De bezoekers waren heel positief over het hoge inhoudelijke niveau van de gesprekken -97,6% beoordeelde in de publieksenquete de programma's als goed tot zeer goed. Waar we ook trots op zijn: dit is één van de ILFU-programma's waar bezoekers van alle leeftijden komen. Daarbij groeit het aandeel jong publiek: een kwart van het publiek is onder de 25 jaar, weten we uit de kaartverkoopcijfers en nog een kwart is tussen de 26 en 35. Hoewel er doorgewinterde lezers tussen de bezoekers zitten, gaf nog steeds meer dan 25% van de bezoekers aan gewoonlijk nooit literaire evenementen te bezoeken. Zij komen vooral op de geagendeerde thema's af.

'Alle thema's sloten ontzettend goed aan bij grote maatschappelijke vraagstukken van dit moment dus ik kwam heel geïnspireerd uit alle sessies.'

'Echt uitzonderlijk goede paneltalks en programmering an sich. Ik ga wel vaker naar dit soort evenementen en ben dan meestal teleurgesteld, meestal door de tegenvallende kwaliteit van de moderators. Dat was dit jaar bij Exploring Stories zeker niet het geval'

Programma Exploring Stories

Het programma was samengesteld rond vijf programmalijnen. Onder de titel **Never Again Is Now** gaven we ruimte aan stemmen die zich uitspreken over de genocide op de Palestijnen, en die ons een nieuwe blik aanreiken op trauma, herdenken en rouwen. In de programmalijn **Chorus of Many** onderzochten we hoe onze aandacht verdeeld is, ook om te ontdekken wat er gebeurt als de minder gehoorde stemmen toch luid klinken. **Women, life,**

freedom bracht schrijvers samen die de wereld door een feministisch vergrootglas bevragen. Onder de noemer **Nature's Narrative** maakten we ruimte voor verhalen vanuit het perspectief van dier en natuur, en de verantwoordelijkheid die we als mensen hebben. Ten slotte onderzocht **The Fragility of Freedom** hoe literatuur ons kan helpen alert te blijven op de uitholling van democratische vrijheid. Alle programma's sloten bij een van de lijnen aan.

Isabella Hammad & Maurits de Bruijn

De genocide in Palestina (EN)

Paul Lynch & Nelleke Noordervliet

Verstikking door het systeem en de rol van fictie (EN)

Natasha Brown & Herman Koch

Satire als spiegel (EN)

Sunil Amrith & Roxane van Iperen

De schaduwkant van vooruitgang (EN)

Sinan Cankaya & Omar El Akkad (online)

Herdenkingscultuur en westerse hypocrisie (EN)

Houria Bouteldja & Safae el Khannoussi

Worstelen met het monsterlijke maar stokoude dier 'Europa' (EN)

Bibi Dumon Tak & Tijl Nuyts

Dierlijke stemmen en ondergrondse revoluties (NL)

Jazmina Barrera & Bregje Hofstede

Zwanger-, moeder- en makerschap (EN)

Naja Marie Aidt & Johanne Lykke Holm

Geweld, vrouw-zijn en de troost van vriendschap (EN)

Gaël Faye

Solo-interview over Jacaranda (FR/NL)

Lea Ypi & Bas von Benda-Beckmann

Familiegeheimen, ideologie en ongewenste erfenissen (EN)

Eva Rovers (mini-college, NL)

Nasim Khaksar - Oproep aan alle kraaien van de wereld
(performance)

Arita Baaijens (mini-college, NL)

Selin Davashe - She-Pigeon
Performance

Chorus Of Many

Clarice Gargard (NL)

The Fragility Of Freedom

Rodante van der Waal, Sanne Thierens & Jantine Jongbloed (NL)

Women, Life, Freedom

Fixdit podcastopname met Rachida Lamrabet (NL)

Chorus Of Many

Amnesty Pub quiz (NL)

Palestine Reading Vigil
(EN)

Never Again Is Now

4. Internationale Literatuur

ILFU Book Talks

Internationale schrijvers programmeren we niet alleen tijdens Exploring Stories, maar ook in een aantal solo-programma's gedurende de twee festivalweken. Dit zijn de ILFU Book Talks, waarvoor we toonaangevende schrijvers uit de internationale letteren uitnodigen. Het gaat in principe altijd om schrijvers die net een nieuw boek uitgebracht hebben.

Dit jaar lukte het om een aantal schrijvers naar ILFU te krijgen die al jaren op onze wensenlijst stonden. We organiseerden Book Talks met **Robert Macfarlane**, **Elizabeth Strout**, **Deborah Levy**, **Chimamanda Ngozi Adichie** en **Ocean Vuong** gaf de Belle van Zuylenlezing. Het werden stuk voor stuk mooie en interessante gesprekken en uit de reacties blijkt dat we hun lezers daar een groot plezier mee hebben gedaan. Ieder van deze schrijvers heeft een eigen achterban, waarbij het publiek bij Macfarlane en Adichie voor een groter deel bestond uit mensen die niet eerder bij ILFU waren dan het publiek bij Strout en Levy.

ILFU Book Talk: Robert Macfarlane

Maandag 22 september, 20.00 uur, Hertz, TivoliVredenburg

Een uitverkochte zaal Hertz kwam naar het programma met de Britse auteur Robert Macfarlane, een van de bekendste hedendaagse natuurschrijvers. Met schrijver, dichter en theatermaker Marjolijn van Heemstra ging hij in gesprek naar aanleiding van zijn nieuwe boek *Leeft een rivier?*, zijn meest persoonlijke én politieke boek tot nu toe. Journalist en schrijver Sanne Bloemink sprak een laudatio uit. Het programma trok een opvallend breed publiek: natuurliefhebbers, filosofen, wandelaars en literatuurliefhebbers.

ILFU Book Talk: Elizabeth Strout

Woensdag 24 september, 20.00 uur, Hertz TivoliVredenburg

Nadat we haar in 2021 al online mochten ontvangen kwam Elizabeth Strout tot onze vreugde dit jaar live naar ILFU. Tijdens haar Book Talk werd Strout geïnterviewd door schrijver en columnist Frank Heinen over haar nieuwe boek *Vertel me alles*, over de langverwachte Nederlandse vertaling van *De Burgess-broers* en over haar werk en het schrijven in het algemeen. Schrijver en Strout-fan Jaap Robben sprak voorafgaand aan de Book Talk een prachtige laudatio uit. Het gesprek ging over het gehele oeuvre van Strout en over de vraag wat schrijven eigenlijk is.

Eerlijk schrijven, zei Strout: de lezer merkt het meteen als je je uitslooft. 'That's what I try to do as a writer. I try to let people know that their thoughts have been thought before. I'm sorry, but it's true!'

Niet alleen het publiek was erg enthousiast over het programma. Over de lofrede van Jaap Robben zei Strout: 'Jij bent mijn ideale lezer. Voor jou schrijf ik mijn boeken', en ze noemde Frank Heinen haar 'beste interviewer ooit'.

Belle van Zuylenlezing: Ocean Vuong

Zaterdag 27 september, 20.00 uur, Hertz TivoliVredenburg

Een bijzondere programma binnen de internationale programmering is de Belle van Zuylenlezing. De lezing wordt uitgesproken door de schrijver aan wie ook de Belle van Zuylenring wordt uitgereikt, een internationale ereprijs van ILFU voor een schrijversoeuvre met een grote maatschappelijke betrokkenheid. De Belle van Zuylenprijs – en daarmee de bijbehorende lezing en ring – werd in 2025 toegekend aan Vietnamese-Amerikaanse Ocean Vuong, een van de meest invloedrijke dichters en schrijvers van deze tijd. Na de uitreiking

van de Ring door wethouder Eva Oosters sprak Vuong de Belle van Zuylenlezing uit voor een volledig uitverkochte zaal Hertz in TivoliVredenburg en ging daarna in gesprek met Roos van Rijswijk. Het werd een slim, kwetsbaar en ook grappig gesprek, waarbij Vuong de American Dream totaal ontmantelde; hij is niet geïnteresseerd in het verhaal van het personage dat zich uit een kooi weet te vechten, maar wil schrijven over het leven in die kooi.

ILFU Book Talk: Deborah Levy

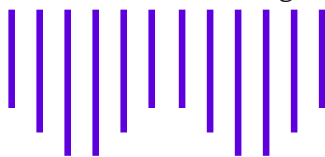
Donderdag 2 oktober, 20.00 uur, Theaterzaal Bibliotheek Neude

De Britse Deborah Levy kwam naar ILFU naar aanleiding van het verschijnen van haar boek Augustusblauw maar sprak over haar hele oeuvre en werk. Met haar trilogie die ze zelf een 'living biography' noemt heeft ze een nieuw genre neergezet, even verhalend als essayerend, even gestileerd als persoonlijk. Levy werd geïnterviewd door Femke van der Laan. De laudatio werd uitgesproken door Annemieke Dannenberg. Heel leuk en verrassend was dat bij deze Book Talk naast de wat oudere bezoekers ook opvallend veel jonge lezers waren.

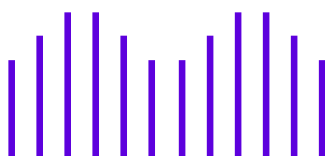
ILFU Book talk: Chimamanda Ngozi Adichie

Vrijdag 3 oktober, 20 uur, Kabul à G Go

Als klap op de vuurpijl mochten we op de één na laatste dag van het festival de Nigeriaanse sterauteur Chimamanda Ngozi Adichie ontvangen. Zij kwam naar ILFU voor haar enige openbare optreden in Nederland naar aanleiding van het ver-

'The conversation between Chimamanda and her interviewer was incredibly inspiring - some books were mentioned that I have not read and that I intend to read. And more generally, the feeling that there are so many stories that I want to know about.'

schijnen van haar langverwachte nieuwe roman Dream Count. Adichie is zonder twijfel een van de invloedrijkste stemmen van haar generatie en heeft een grote schare fans. Adichie werd geïnterviewd door Aldith Hunkar en het werd een warm en intiem gesprek, over persoonlijke gebeurtenissen in Adichies leven, over het creatieve proces en de liefde voor de personages, over feminisme, over het verschil tussen being nice en being kind en over nog veel meer. Actrice Joy Wielkens las prachtig voor uit Adichies werk.

YALFU

Zondag 28 september, 13-18.00 uur, Hertz TivoliVredenburg

Binnen de internationale programmering is er ook een speciale plek voor onze young adult festivaldag YALFU. Ook dit jaar kwamen er weer 400 jonge lezers van YA-literatuur naar Utrecht om hun favoriete schrijvers en niet te vergeten ook elkaar te ontmoeten. Er zijn tegenwoordig meer op lezers van YA gerichte evenementen maar YALFU onderscheidt zich door het sterk inhoudelijke podiumprogramma en de stevige line-up. En die was ook dit jaar weer ijzersterk:

De Britse S.F. Williamson sprak over schrijven én vertalen, over hoe haar boek A Language of Dragons begon met een droom over een draak, over het belang van authenticiteit, zelfs als een personage daardoor onsympathiek wordt

De Deense Saynab Farah Dahir vertelde over hoe ze als 13-jarige naar haar boekenplank keek en en dacht: ik wil mijn boeken daarop hebben staan. Ze sprak ook openhartig over worstelen met perfectionisme en zelfkritiek.

De Schotse Hazel McBride ging in op hoe vrouwelijke personages vaak bekritiseerd worden om eigenschappen die bij mannelijke personages juist geprezen worden, en dat het fantasy-genre soms klein gehouden wordt als 'vrouwengenre'.

De Canadeese Danielle J. Jensen sprak over water als personage, dirty scènes schrijven en waarom schrijven zoveel leuker is dan een 'gewone' carrière: 'I'm getting rewarded for all my daydreams'.

Naast de internationale gasten waren en drie Nederlandse YA-auters: Rima Orie, Paula Heeger en Merel Godelieve. Zij spraken over de absurde dingen die je over hebt voor je boek, over 'grijze' personages, Surinaamse geesten en nog veel meer.

5. Multidisciplinair & Unpaged

Literatuur wordt weleens de moeder van alle kunsten genoemd, omdat je haar terugvindt in voordrachten, theaterstukken, films, opera's, popsongs, fictiepodcasts en streamingseries. Aan al die artistieke uitingen ligt de kunst van het schrijven ten grondslag. Dit raakt aan de kern van ILFU's visie. Deze visie komt in meerdere programmalijnen tot uitdrukking, en in het bijzonder in onze samenwerking met culturele partners in de stad.

Een overzicht van de programma's binnen deze programmalijn:

ILFU Classics / Film & Talk

ILFU besteedt ieder jaar nadrukkelijk aandacht aan literair erfgoed: de boeken van makers die niet meer zelf het podium kunnen betreden. Dat doen we in Film & Talk programma's en in programma's waarin we het werk van een auteur centraal stellen en hedendaagse sprekers aan het woord laten.

ILFU Classics: ode to Audre Lorde

Woensdag 1 oktober, 20.00 uur, Theaterzaal Bibliotheek Neude

Tijdens dit programma vierden we het werk en de nalatenschap van de invloedrijke Afro-Amerikaanse dichtster, essayist en activist Audre Lorde (1934-1992). De directe aanleiding voor de avond was de Nederlandse vertaling van Lorde's autobiografische roman *Zami: een nieuwe spelling van mijn naam* (uitgeverij HetMoet, vertaald door Fannah Palmer).

De avond werd gemodereerd door schrijver en programmamaker Simone Zeefuik. Te gast waren voormalig parlementslid en Lorde-fan Sylvana Simons, schrijver en bioloog Mariken Heitman die *Zami* tot haar persoonlijke klassiekers rekent, en dichtster en universitair docent Mia You, die over *Sister Outsider* eens de legendarische woorden sprak: 'don't talk to me about feminism unless you've read this book'. Tot slot sloot Gloria Wekker, antropoloog en voormalig hoogleraar genderstudies, aan bij dit gesprek. Wekker was een van de

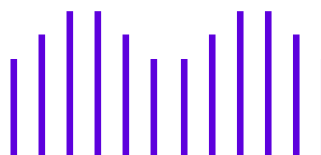
oprichters van Sister Outsider, een Afro-Nederlandse vrouwelijke protestgroep uit de jaren 80, waar Audre Lorde zelf ook ooit te gast was. De zaal was uitverkocht met mensen van alle leeftijden en het publiek was enthousiast over de avond; in de bezoekersenquête kreeg het programma een zeer hoge waardering; 100% van de respondenten waardeerde het als goed tot zeer goed.

'Dit panel is onwijs goed opgezet. In tijden heb ik niet zo een goed georganiseerd evenement bijgewoond. Dit team verdient een dikke pluim!'

*

'Het hielp enorm dat de sprekers uit verschillende disciplines kwamen; er werden diverse kanten van Lorde's werk besproken. Heel inspirerend.'

ILFU Classics: Jane Austen 250

Zondag 28 september, 15.00 – 17.30 uur, TivoliVredenburg

Op zondag 28 september doken we een middag lang in Austen's wereld en haar literaire erfenis tot op de dag van vandaag. We onderzochten hoe hedendaagse makers haar klassiekers opnieuw interpreteren – met queer twists, interculturele perspectieven en visuele vertellingen – en wat Austen ons vandaag nog kan leren over autonomie, sociale scherpte en rebelleren tegen verwachtingen. Janine Barchas (online) vertelde over haar graphic novel *Jane Austen: Verteld & Verbeeld*, een visuele reis door Austen's leven én de literaire invloeden achter haar verhalen. Schrijver en filmcriticus Basje Boer nam ons mee van Jane Austen

naar de iconische nineties-film *Clueless* en andere hedendaagse popcultuurklassiekers die gebaseerd zijn op Austens werk. Austen-scholar Barnita Bagchi vertelde over de postkoloniale dimensie van Austens werk en haar afterlives in India, waar haar werk paradoxaal genoeg veel invloed had en heeft.

ILFU Film & Talk

In de serie Film & Talks organiseerden we in samenwerking met Filmtheater Slachstraat de volgende programma's:

Film & Talk: The Ladies Almanack (Djuna Barnes)

Maandag 22 september, 19.00 uur, Slachstraat Film Theater
Een satirische vertelling (duur: 86 min) van de lesbische artistieke kringen van Djuna Barnes (1892-1982) in het Parijs van de jaren twintig. De film werd ingeleid door een performance van Hasret Emine waarin gender poëtisch wordt geëxploreerd.

Film & Talk: Persepolis (Marjane Satrapi)

Dinsdag 23 september, 19.00 uur, Slachstraat Film Theater
Een franse animatiefilm (duur: 96 min) uit 2007, gebaseerd op de gelijknamige autobiografische strip van de Iraanse striptekenaar en regisseur Marjane Satrapi (1969). Met een introductie van dichter en filmmaker Nafiss Nia.

Film & Talk: Golden Eels (Ota Pavel)

Maandag 29 september, 19.00 uur, Slachstraat Film Theater
Een episodische, poëtische new wave film gebaseerd op de autobiografische verhalen van de Joodse schrijver Ota Pavel (1930-1972). Met een inleiding door journalist John Schoorl, die een reis maakte langs Pavels woon- en visplekken.

Film & Talk: Etel Adnan (speciale voorvertoning van 'Adnan being and time')

Dinsdag 30 september, 19.00 uur, Slachstraat Film Theater
Speciale voorvertoning van deze filmdocumentaire (van Marie Valentine Regan) over het schilderen dichtwerk van Etel Adnan. Met een exclusieve Q&A met Marie Valentine Regan, en poëzievoordrachten van Saba Hamzah.

Samenwerkingen; literatuur buiten het boek

ILFU X Nederlands Film Festival (NFF): Voor de Meisjes

Maandag 29 september, 16.00 uur, Louis Hartlooper Complex
ILFU sloeg de handen ineen met het NFF voor de vertoning van boekverfilming *Voor de meisjes*, gebaseerd op de roman *We doen wat we kunnen* (2019) van Lykele Muus. Na de vertoning was er een nagesprek met regisseur Mike van Diem en auteur Lykele Muus. Dit gesprek werd gemodereerd door Oscar Kocken.

ILFU X Nederlands Film Festival (NFF): Babs Gons - Precies Goed

Dinsdag 30 september, 16.00 uur, Louis Hartlooper Complex
In samenwerking met ILFU vertoonde het NFF de documentaire *Babs Gons - Precies Goed* over Babs periode als Dichter der Nederlanden, waarvan de inauguratie plaatsvond tijdens ILFU 2023. Na de vertoning gingen Babs Gons en regisseur Bibi Fadlalla in gesprek over het maken van de film. Lin An Phoa modereerde dit nagesprek.

ILFU X Theater Kikker: De Warme Winkel - Villa Europa

Donderdag 2 oktober, 20.00 uur, Theater Kikker
Van 2 t/m 4 oktober stond Villa Europa van De Warme Winkel in Theater Kikker. Op 22 februari 1942 pleegde Stefan Zweig samen met zijn vrouw zelfmoord in Brazilië. Kort voor zijn dood beschreef hij in *De wereld van gisteren* het oude Europa, waarmee hij zich als jood, schrijver en humanist sterk verbonden voelde. Dit werk vormde de basis van Villa Europa. Op 2 oktober organiseerde ILFU na afloop van de theatervoorstelling een gesprek met acteur en maker Vincent Rietveld en dichter en groot Zweig-fan Ellen Deckwitz. Dit nagesprek werd gemodereerd door Daan Doesborgh.

ILFU X Theater Kikker: Poezieboys & Joost Oomen / Explore the North - GEESTEN

Donderdag 25 t/m zaterdag 27 september, Theater Kikker
In GEESTEN gingen de Poezieboys en Joost Oomen op zoek naar dat ding, naar die geest die inspiratie is – en dat deden ze in hun kenmerkende doldwaze en vaak hilarische speelstijl, vol vrolijk associërende denksprongen, muziek en onverwachte wendingen.

ILFU X Theater Utrecht: Dans Dans Revolutie

Dinsdag 30 september t/m vrijdag 3 oktober, Theater Utrecht
De theatrale installatie Dans Dans Revolutie van Lisa Weeda en BrotherTill, geproduceerd door Theater Bellevue was van dinsdag 30 september t/m vrijdag 3 oktober op ILFU te bezoeken bij Theater Utrecht op de Boorstraat 107. Dans Dans Revolutie maakte het afgelopen jaar een zegetocht over Nederlandse festivals, kreeg lovende kritieken en won de allereerste Ontwerpersprijs tijdens het Gala van het Nederlands Theater. De installatie is gebaseerd op Lisa Weeda's gelijknamige boek.

ILFU X Stathe: de Mismis

Dinsdag 24 september, 19.30 / 21.00 uur, podium Stathe
Ter ere van haar nieuwe roman Korstmos, speelde Rinske Bouwman op 24 september twee keer De Mismis: een theatervoorstelling en een clubavond ineen, voor iedereen die iets of iemand mist.

6. Talentontwikkeling & Educatie

ILFU 2025 besteedde ook dit jaar uitgebreid aandacht aan talentontwikkeling, nieuwe stemmen en educatie.

NK Poetry Slam

Zaterdag 20 september, 20.00 uur, Pandora TivoliVredenburg

Op de eerste dag van het festival won Marthe Bronkhorst de 23e editie van het NK Poetry Slam.

Marthe nam het in de finalebattle op tegen Martijn van Arkel en veroverde de nationale titel. Zoals jurylid Teddy Tops zei over Marthe's tweede performance: "Het kolkte. Een goor woord, maar dat is wel wat je doet." De nieuwe nationale slampion heeft de Gouden Vink wisseltrofee ontvangen, vernoemd naar Simon Vinkenoog, en een cheque van duizend euro. Het NK Poetry Slam vormde de afsluiting van een traject dat negen maanden eerder startte met voorrondes in het hele land. Naast Marthe en Martijn haalden Liselore Suur, Til Boiten, Zabor Razdar, Martijn van Bruggen, Luc Geeraert en Rosie Guillame de finale.

De jury bestond dit jaar uit Daan Doesborgh, Teddy Tops en Sabina Lukovic. De presentatie was in handen van Nicole Kaandorp en Sophia Blyden. Literair dj-collectief Team KTW – bestaande uit Daan Doesborgh, Dennis Gaens en Joost Oomen – verzorgde ook dit jaar weer de afterparty.

Uitreiking C.C.S. Cronestipendia en -prijs

Dinsdag 23 september, 20.00 uur, Bibliotheek Utrecht

De gemeente Utrecht nodigt ieder jaar beloftevolle Utrechtse auteurs uit zich aan te melden voor de C.C.S. Cronestipendia. Drie schrijvers uit de regio Utrecht ontvangen elk een stipendium van €3.000 als aanmoediging voor een volgend literair project. Dit jaar werd ook de driejaarlijkse C.C.S. Croneprijs uitgereikt worden, een prijs van €10.000. Met deze oeuvreprijs eert de stad een aan Utrecht verbonden auteur met een betekenisvol en diep-

geworteld literair oeuvre. De uitreiking van de stipendia en de prijs vindt ieder jaar plaats tijdens ILFU. De gemeente Utrecht kende de C.C.S. Croneprijs 2025 toe aan schrijver en cultureel antropoloog **Roline Redmond**. Roline Redmond is cultureel antropoloog en schrijver. Ze publiceerde over de beeldvorming van Zwarte mensen in kinderboeken (1980) en onderzocht slavendansen en Latijns- en Zuid-Amerikaanse muziek. In 2022 verscheen *De Doorsons*, een twee eeuwen omspannend verhaal over haar eigen tot slaaf gemaakte familie, in 2024 gevolgd door *De wasvrouw van de Drambrandersgracht*, een bundeling autobiografische verhalen over een Surinaamse familie die zich vastberaden van de nasleep der slavernij wil ontdoen. De vakjury van de C.C.S. Croneprijs, bestaande uit schrijver en oud C.C.S. Cronewinnaar Manon Uphoff, boekhandelaar Marischka Verbeek en kinderboekenrecensent Jaap Friso, roemde het 'bescheiden, maar imposante' oeuvre van Roline Redmond. Haar werk werd omschreven als integraal, gelaagd en literair, met een bijzondere kracht om verborgen geschiedenissen tot leven te brengen en te verbinden aan universele thema's.

De C.C.S. Cronestipendia 2025 gingen naar drie uiteenlopende schrijvers die ieder op eigen wijze indruk maakten op de jury: **Rinske Bouwman**, **Julia de Dreu** en **Paulien Weikamp**.

Op 23 september reikte wethouder Eva Oosters de stipendia en de prijs uit tijdens een hele mooie avond in een bomvolle Theaterzaal. Gijs Wilbrink presenteerde de avond en een Surinaams koor zorgde voor een mooi muzikaal intermezzo. Hoogtepunt was de prachtige speech van Roline Redmond, waarin ze niet alleen stil stond bij haar band met Utrecht maar ook bij het werk van C.C.S. Crone.

Filter Vertaalprijzen

Dinsdag 30 september, 20.00 uur, Bibliotheek Utrecht

Met de Filter Vertaalprijzen stellen we jaarlijks de literaire vertaler centraal. Er verschijnen elk jaar zoveel ijzersterke, bijzondere en creatieve boeken in vertaling die zonder de vertaler niet toegankelijk zouden zijn voor de Nederlandse lezer. De Filter Vertaalprijzen zijn een bekroning voor de creativiteit van de vertaler bij het oplossen van

vertaalproblemen die voortvloeien uit de eigen, bijzondere aard van het te vertalen werk. Het prijzengeld bedraagt voor beide prijzen 10.000 euro en wordt ter beschikking gesteld door de GAU en de CPNB.

De jury van de reguliere Filter Vertaalprijs bestaande uit Hamide Doğan, Arjwan al Fayle, Molly van Gelder, Rokus Hofstede en Ton Naaijken koos **Annelies de Hertogh** en **Els de Roon** als winnaars voor hun vertaling uit het Russisch van *Stalingrad* van Vasili Grossman. De jury van de Filter Vertaalprijs voor kinder- & jeugdboeken bestaande uit Suzanne van der Beek, Dorothé Cras, Raila Fatehmahomed, Maria Postema en Lette Vos koos voor **Henriëke Herber** voor haar vertaling uit het Italiaans van *De woordredders* van Enrico Galian.

De presentatie van de avond was in handen van Mirjam van Hengel, zij heeft alle genomineerden vertalers op het podium geïnterviewd.

Uitreiking schrijfwedstrijd Het Rode Oor

Donderdag 25 september, 20.00 uur, Bibliotheek Neude

De prijsuitreiking van de 9e editie van de jaarlijkse Vlaams-Nederlandse erotische schrijfwedstrijd Het Rode Oor vond plaats tijdens ILFU. De deelnemers werden uitgedaagd met de volgende schrijfp opdracht: de wereld staat in de fik, en jij ook! Vervolgens kregen 8 geselecteerde illustratoren de opdracht om ieder bij één van de verhalen een prikkelende illustratie te maken. Tijdens een simultaanfinale in Utrecht (tijdens ILFU) en Antwerpen (De Studio) werden de verhalen voorgelezen door Sophia Blyden, Isil Vos en Tijs Huys.

Workshops Welbeschouwd

DeBuren, De Reactor en ILFU organiseerden voor de tweede keer Welbeschouwd, een reeks workshops voor een doelgroep van beginnende en gevorderde literair critici: 21 september: Workshop Het geschreven auteursinterview door Robin Goudsmit (Trouw)| Workshop Kinder- en jeugdliteratuur recenseren door Jaap Friso | 26 september: Workshop Poëzie recenseren door Elise Vos| Workshop Proza recenseren door Sven Vitse.

Kindernacht van de Poëzie

Vrijdag 3 oktober, Theaterzaal Bibliotheek Neude

Ook dit jaar organiseerden we de Kindernacht op de dag voor de grote Nacht van de Poëzie. De Kindernacht is voor kinderen van 6 tot 12 jaar een theatrale introductie in de beste jeugdpoëzie van ons land. Net als verhalen nemen ook gedichten je mee naar andere werelden. Al helemaal als ze worden voorgedragen door de leukste dichters en spoken word artiesten van Nederland, dit jaar: **Simon van der Geest, Mary Heylema en Rihab el Majdoubi. Dos Hermanos**, de huisrappers van Het Klokhuis, rappen hun avontuurlijke teksten live op het podium en presentator **Iven Cudogham** loodste iedereen door het programma heen. Het programma werd samengesteld door Stichting Kleine Lettertjes die er een wervelende, aantrekkelijke, interactieve voorstelling van wist te maken.

Er waren drie uitvoeringen. De ochtendvoorstelling was exclusief voor scholen, waarbij we ons specifiek proberen te richten op kinderen die normaal gesproken minder snel met een dergelijk programma in aanraking komen. De reacties waren erg enthousiast, niet alleen van de kinderen maar ook van de docenten die aangaven hoe belangrijk het voor de kinderen is om dichters op het podium te zien waar ze zich mee kunnen identificeren. In de middag en avond waren de openbare voorstellingen. Na de avondvoorstelling bleven een deel van de kinderen en hun ouders slapen in tentjes in de bieb en dat werd als ieder jaar één groot feest.

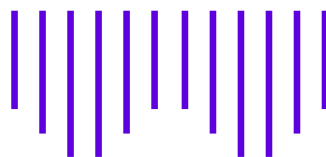
7.Nacht van de Poëzie

ILFU 2025 werd feestelijk en uitbundig afgesloten met de 42ste Nacht van de Poëzie. In de achthoekige Grote Zaal van TivoliVredenburg presenteerden Ester Naomi Perquin en Piet Piryns als vanouds een twintigtal dichters met tussen de voordrachten door natuurlijk ook weer optredens van muzikale en theatrale entr'actes. De 'Nachtregel' van deze 42ste editie kwam van de hand van Judith Herzberg, die dit jaar voor de tiende keer het podium van de Nacht betrad: 'Overall smelt het zwelt

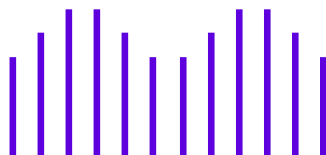
het glimt het – nu gaan de dingen weer beginnen' Yentl van Stokkum sloot vorig jaar de Nacht af en mocht traditiegetrouw daarom dit jaar de avond openen. De andere optredende dichters waren: Charlotte Van den Broeck, Pim Lammers, Sophia Blyden, Sasja Janssen, Neeltje Maria Min, Asmae Amaddaou, Sytse Jansma, Lieke Marsman, Marc Reugebrink, Yasmin Namavar, Froukje van der Ploeg, Gustaaf Peek, Bob Vanden Broeck, Paul Demets, Jan Baeke, Lin An Phoa, Tom Lanoye, en Peer Wittenbols.

Tussen de dichtersoptredens door waren er spectaculaire muziek en -theateroptredens van 's lands hardste punband Hang Youth, de Ierse bluesgigant Kaz Hawkins, bloedstollende dans en acrobatiek van Panama Pictures, Dutch String Collective met liedjes van Annie M.G. Schmidt, beatpoet Antony Szmierek en De Niemanders, een hartverwarmende 13-koppige band met muzikanten uit AZC's.

Net als ieder jaar was de Nacht van de Poëzie één groot feest. De geweldige sfeer, de generaties die samenkomen om naar poëzie te luisteren, de dichters die als popsterren onthaald worden: het blijft bijzonder. Ook bijzonder: een kwart van de ruim 2000 bezoekers was onder de 25 jaar. In de bezoekersenquête beoordeelde 90% van de respondenten het programma als goed tot zeer goed. Veel bezoekers (vooral het wat oudere deel) waren verrast door nieuwe stemmen als Asmae Amaddaou en Lin An Phoa, maar ook blij om Judith Herzberg nog een keer op het podium te zien.

'Ik raak er niet over uitgepraat, het heeft me energie gegeven. Normaal heb ik problemen met nachtelijke activiteiten, maar deze nacht heeft me goed gedaan!'

Nacht
van

de
Poëzie

8. ILFU Jaarprogramma & Academy

Ook door het jaar heen organiseren we live evenementen. In 2025 was dat onder andere een grote **Book Talk met de Franse sterschrijver Édouard Louis** in de Stadschouwburg Utrecht en **J'accuse**, een benefiet voor Palestina in Theater Kikker. Ook waren er een serie Book Clubs en een kleine Book Talk op onze eigen locatie. Tijdens de Book Clubs wordt in een klein gezelschap -meestal tussen de 15 en 25 mensen- over een boek van een Nederlandse of buitenlandse schrijver gepraat, het eerste uur door de bezoekers en de moderator en het tweede uur met de schrijver erbij. Iedere keer weer blijkt hoe waardevol ook deze kleinere, intieme evenementen zijn. Ons pand leent zich hier ook uitstekend voor!

Cursussen van de ILFU Academy in 2025:

Voorjaar 2025

- Poëzie schrijven voor beginners
Docent: Ingmar Heytze
- Poëzie schrijven voor gevorderden
Docenten: Ingmar Heytze, Daan Doesborgh, Sophia Blyden, Mark Boog, Menno Hartman
- Cursus schrijven
Docenten: Manon Uphoff & Iris van Vliet
- Cursus De kunst van het schrijven
Docenten: Manon Uphoff & Iris van Vliet
- Cursus Schrijven voor jeugd
Docent: Enne Koens
- Cursus Engelse poëzie lezen
Docent: Peter de Voogd
- Nature's Narrative workshop 1
Docenten: Nuraini Juliastuti, Josephine Chambers
- Nature's Narrative workshop 2
Docenten: Nikki Dekker, Kári Driscoll
- Nature's Narrative workshop 3
Docenten: Lucy Mercer and Layal Ftouni
- Nature's Narrative workshop 4
Docenten: Juliana Spahr and Tom van Bunnik

Najaar 2025

- Poëzie schrijven voor gevorderden
Docenten: Ingmar Heytze, Maarten van der Graaff, Yentl van Stokkum, Iduna Paalman & Willemijn Lindhout
- Poëzie schrijven voor v r gevorderden
Docenten: Ingmar Heytze, Vrouwkje Tuinman, Joost Oomen, K. Michel, Astrid Lampe, Tjitske Jansen
- Cursus Schrijven voor jeugd
Docent: Enne Koens
- Cursus De kunst van het schrijven
Docenten: Manon Uphoff & Iris van Vliet
- Cursus Jane Austen lezen - deel 1
Docent: Peter de Voogd
- Jaarcursus woensdagavond
Docenten: Anne B dgen, Ernestine Comvalius, Leonieke Baerwaldt, Mariken Heitman, Manik Sarkar, Sander Blom, Gijsje Kooter, Elke Geurts, Gijs Wilbrink
- Jaarcursus donderdagavond
Docenten: Anne B dgen, Ernestine Comvalius, Leonieke Baerwaldt, Mariken Heitman, Manik Sarkar, Sander Blom, Gijsje Kooter, Elke Geurts, Gijs Wilbrink

ILFU artikelen 2025

220 artikelen — geëxporteerd van https://ilfu.com/alle-artikelen?year=2025&page=19

Herdenkingsdienst – een eindejaarsverhaal van Auke Hulst
Door Auke Hulst Het eindejaarsverhaal Kort ve

In Memoriam Leonard Nolens (1947-2025)
Door Michael Stoker Poëzie In Memoriam

Audiodoc: Kafka in Praag
Door ILFU Redactie 100 jaar Het Proces Podcas

Fictietips voor kerst: 8 ongemakkelijke familiediners
Door Suus van de Kar Vrolijk kerstfeest Leest

Podcast: Ali Smith – wie vertelt het verhaal?
Door ILFU Redactie Exploring Stories Podcast

Eindejaarstips: het 2025 van team ILFU
Door ILFU Redactie Eindejaarstips Verplichte

Schrijven tegen de bierkaai – een essay van Femke Brockhus
Door Femke Brockhus Doe het toch maar Essay

De lieflijke poëzie van Charlotte Van den Broeck
Door Charlotte Van den Broeck Nacht van de Po

Exploring Stories podcast #5: Jeanette Winterson en Ewoud Kieft over kunstmatige intelligentie
Door ILFU Redactie Podcast Exploring Stories

De universaliteit van Jane Austens verhalen
Door Jane Austen +2 Jane Austen

In de ban van verhalen: 10 tips over de kunst van het schrijven
Door Manon Uphoff +1 ILFU Academy Schrijven V

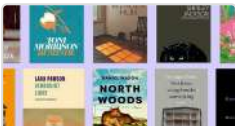
Ik wil eerst alles weten om het vervolgens niet te gebruiken
Door Vrouwke Tuijman Essay Schrijven

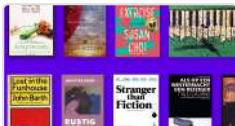
Poëziepodcast Camping de Vrijheid: Janita Monna
Door Ingar Heytze +1 Poëzie Podcast

Exploring Stories podcast #4: Jantine Jongbloed, Rodante van der Waal & Sanne Thierens over abortus, zelfbeschikking & obstetrisch geweld
Door ILFU Redactie Podcast Exploring Stories

Huizen die fluisteren, ademen en smijten: 10 boeken waarin het huis leeft
Door Yosha Voesenek Leestips

12x metafictie voor liefhebbers van De jaknikker (en andere lezers)
Door Gijs Wilbrink Metafictie Postmodernisme

Exploring Stories podcast #3: Tash Aw en Sulaiman Addonia over migratie en misverstand
Door ILFU Redactie Podcast Exploring Stories

Dat mijn lichtje, dat mijn lichtje - een verhaal van Daan Heerma van Voss
Door Daan Heerma van Voss Fictie van de maand

Édouard Louis: 'I am not a free writer'
Door Édouard Louis +1 Videofragment Schrijver

De nieuwe van Marjolijn van Heemstra is een ode aan de nacht
Door Marjolijn van Heemstra Interview Nacht R

Ik zou jullie willen binden tot één volk - 50 jaar Surinaamse onafhankelijkheid
Door Karin Amatmoekrim +4 Surinaamse onafhank

Terugkijken: Book Talk met Édouard Louis
Door Édouard Louis +1 Premium Book Talk

Luister nu naar ILFU Exploring Stories, de podcast
Door ILFU Redactie Podcast Exploring Stories

Over de paradox van iets publiceren dat persoonlijk is
Door Mirjam van Hengel Essay Schrijverschap R

Wat leren we jongens tegenwoordig?
Door Chimamanda Ngozi Adichie Feminisme Video

Koen Schouwenburg over De ondergang van Édouard Louis
Door Koen Schouwenburg Book Talk

Ben je vergeten dat babygeitjes bestaan?
Door Pim Lammers Nacht van de Poëzie

Op de Dag van de Gevangen Schrijver herinnert Eke Krijnen ons aan stemmen die we niet meer horen
Door Eke Krijnen Videofragment

Ocean Vuong over de mythe van de American Dream
Door Ocean Vuong +1 Videofragment American Dr

Utopieën, dystopieën en alles daartussenin: de beste ecofuturisme-verhalen
Door Yosha Voesenek Leestips Klimaat Dystopie

Echte porno – een voorpublicatie van Thom Wijenber
Door Thom Wijenber Voorpublicatie

De rivier als kiem van de wereldliteratuur
Door Robert Macfarlane +1 Wereldliteratuur KI

Zelfs met de deur dicht houdt Lara Pawson de wereld niet buiten
Door Lisa Prinsen ILFU Book Club

Audre Lorde als beschermheilige van de erotiek
Door Gloria Wekker +2 Erotiek LGBTQ+

Ik, Waterlichaam – een voorpublicatie van Maureen Ghazal
Door Maureen Ghazal Voorpublicatie

Een beetje selbstvergeessenheit graag
Door Marthe van Bronkhorst NK Poetry Siam Vid

Een nostalgische droomwereld - 4 boeken vanuit het perspectief van een kind
Door Anne Eekhout Boektips Kind

De gecorrigeerde biografie van Alfred R. Dessinger – een verhaal van Bertram Koeleman
Door Bertram Koeleman Actuele fictie Kort ver

Verkiezingstijd: literaire inspiratie bij de 7 grootste thema's
Door ILFU Redactie Verkiezingen Politiek

Hoe herken je een wandelende democratie?
Door Paul Lynch +1 Videofragment Politiek Dem

Oud brood als zoete koek
Door Malou Holshuijsen Essay Schrijven Familii

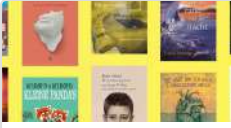

De plicht om in de toekomst te blijven geloven
Door Asmae Amaddaou Never again is now Nacht

 Dit was de 42ste Nacht van de Poëzie Door ILFU Redactie Aftermovie Nacht van de Po	 Tanden – een voorpublicatie van Puck Füsers Door Puck Füsers Voorpublicatie Poëzie	 Een mondvul: de beste boeken met belachelijk lange titels Door Yosha Voesenek Leestips	 De nieuwe van Alara Adilow is een komedie, geen tragedie Door Alara Adilow Interview Queer fictie	 Wat vrijheid mij kost(te) – een essay van Forugh Karimi Door Forugh Karimi Politiek Essay Migratie	 Is het nog mogelijk om de politieke realiteit te negeren? Door Elizabeth Strout Videofragment fictie Po
 Stel je voor: poëzie als wapen Door Mahat Arab Lezersmars Verzet Poëzie	 Dit was ILFU 2025: Read dangerously Door ILFU Redactie Terugblik ILFU Festival	 Terugkijken: 42ste Nacht van de Poëzie Door Judith Herzberg +18 Premium ILFU Terugki	 Terugkijken: Kindernacht van de Poëzie 2025 Door Simon van der Geest +4 Premium Kindernac	 Terugkijken: Book Talk Chimamanda Ngozi Adichie Door Chimamanda Ngozi Adichie +1 Premium Book	 Een huis voor het hoofd - een laudatio voor Deborah Levy Door Annetiekke Dannenberg Laudatio Booktalk
 Terugkijken: Book Talk met Deborah Levy Door Deborah Levy Premium Book Talk Moedersch	 Terugkijken: ILFU Classics – Ode to Audre Lorde Door Gloria Wekker +3 Premium ILFU Classics	 Terugkijken: Lea Ypi & Bas von Benda-Beckmann op Exploring Stories 2025 Door Lea Ypi +1 Premium ILFU Terugkijken Expl	 Poëziepodcast Camping de Vrijheid: Froukje van der Ploeg Door Ingmar Heytze +2 Poëzie Podcast	 Terugkijken: YALFU 2025 Door Danielle L. Jensen +5 Premium Young Adult	 Terugkijken: ILFU Classics – Jane Austen 250 Door Basje Boer +2 Premium ILFU Classics
 Terugkijken: Belle van Zuylenlezing Ocean Vuong Door Ocean Vuong +1 Premium Belle van Zuylen	 Terugkijken: Bibi Dumon Tak & Tiji Nuyts op Exploring Stories 2025 Door Bibi Dumon Tak +2 Premium ILFU Terugkijken	 Terugkijken: Sinan Cankaya & Omar El Akkad op Exploring Stories 2025 Door Omar El Akkad +1 Premium ILFU Terugkijken	 Terugkijken: Safae el Khannoussi & Houria Bouteldja op Exploring Stories 2025 Door Houria Bouteldja +1 Premium ILFU Terugki	 Terugkijken: Naja Marie Ait & Johanne Lykke Holm op Exploring Stories 2025 Door Naja Marie Ait +1 Premium ILFU Terugkijken	 Terugkijken: Gaël Faye op Exploring Stories 2025 Door ILFU Redactie Premium ILFU Terugkijken
 Terugkijken: Sunil Amrith & Roxane van Iperen op Exploring Stories 2025 Door Sunil Amrith +1 Premium ILFU Terugkijken	 Terugkijken: Jazmina Barrera & Bregje Hofstede op Exploring Stories 2025 Door Jazmina Barrera +1 Premium ILFU Terugkijken	 Terugkijken: Natasha Brown & Herman Koch op Exploring Stories 2025 Door Natasha Brown +2 Premium ILFU Terugkijken	 Terugkijken: Paul Lynch & Nelleke Noordervliet op Exploring Stories 2025 Door Paul Lynch +2 Premium ILFU Terugkijken	 Terugkijken: Maurits de Buijn en Isabella Hammad op Exploring Stories 2025 Door Isabella Hammad +2 Premium ILFU Terugkijken	 Geen opwindend zonder verhaal Door Lars Meijer Essay Erotiek
 Over wat er allemaal in een schaduw past – een laudatio voor Elizabeth Strout Door Jaap Robben Laudatio Book Talk	 Terugkijken: Book Talk met Elizabeth Strout Door Elizabeth Strout +2 Premium Bookfest ILF	 Terugkijken: Book Talk met Robert Macfarlane Door Robert Macfarlane +2 Premium Bookfest IL	 Terugkijken: Ray Fuego op Boekfest 2025 Door ILFU Redactie Premium ILFU Terugkijken B	 Terugkijken: Peter Buwalda op Boekfest 2025 Door Peter Buwalda +1 Premium ILFU Terugkijken	 Terugkijken: Trouw-debat: 'Het gevaar van de man' op Boekfest 2025 Door Anja Meulenbelt +3 Premium ILFU Terugkijken
 Terugkijken: Joost Oomen presenteert: Op de schouders van reuzen op Boekfest 2025 Door Joost Oomen +4 Premium ILFU Terugkijken	 Terugkijken: Nadia Zerouali presenteert: Smaakmakers op Boekfest 2025 Door Nadia Zerouali +3 Premium Boekfest ILFU	 Terugkijken: Jan Siebelink & Arnon Grunberg op Boekfest 2025 Door Jan Siebelink +2 Premium Boekfest ILFU T	 Terugkijken: Aaf Brandt Corstius presenteert Moeder, vader, schrijver op Boekfest 2025 Door Aaf Brandt Corstius +3 Premium Boekfest	 Terugkijken: finale NK Poetry Slam 2025 Door ILFU Redactie Premium NK Poetry Slam Poë	 Terugkijken: Schrijvers over de srefidensi met Karin Amatmoekrim op Boekfest 2025 Door Karin Amatmoekrim +2 Premium Boekfest IL
 Ik had het ook van het balkon kunnen schreeuwen, dan was het klaar geweest Door Ko van 't Hek Boekfest Interview Debuut	 Improviseren komt, op een goede dag, terug in alles wat ik doe Door Madelief Lammers Actuele fictie Interview	 Ze noemden me 'nuver' Door Christine Bax Boekfest Interview Debuut	 Ik sta verschrikkelijk lang onder de douche om ideeën op te doen Door Joost Oomen Boekfest Interview fictie	 De enige reden waarom ik ben gaan schrijven, is heimwee naar Suriname Door Chris Polanen Boekfest Interview fictie	 Dan is die oorlog voorbij en staan ze toch gewoon weer achter dat aanrecht Door Teddy Tops Boekfest Interview Debuut

Klamme handen, zweet en al die dingen die er dan zijn
Door Sophie Visser Boekfest Interview Debuut

Hoe behoud je de sfeer van de brontekst?
Door Lisa Prinsen Nominatie filter vertaalpri

nieuwsgerigheid en vrijheid onmisbaar zijn
Overal ter wereld worden boeken gecensureerd of vernietigd, omdat ze ideeën verspreiden. In waar dreven worden censurend, wordt de vrijheid bedreigd.
Door Gijls Wibrink Lezersmars

De epische ILFU 2025-leeslijst
Door ILFU Redactie Daar gaan we weer Leestips

Conveying Migrant Experiences through Literature
Door Maria Auxiliadora Castillo Soto Migratie

De lucht heeft tanden vandaag – een verhaal van Bibi Dumon Tak
Door Bibi Dumon Tak Nature's Narrative

Édouard Louis: het politieke dringt door in al het persoonlijke
Door Édouard Louis

Deze 7 boeken inspireerden Ko van 't Hek voor zijn debuut Börre
Door Ko van 't Hek Debuut Boektips Leestips

Poëziepodcast Camping de Vrijheid: Wout Waanders
Door Ingmar Heytze +1 Poëzie Podcast

Wij zijn zelf de natuur
Door Mariken Heitman +1 Videofragment Nature'

Samen rouwen is beter rouwen
Door Rinske Bouwman Theater Festival Rouw

Een kijkje in de programmering van Kinderboekfest: 4 (voor)leestips
Door Lisanne van Sadelhoff Kinderboeken ILFU

Een nieuwe spelling van onze namen – over 'Zami' van Audre Lorde
Door Marischka Verbeek LGBTQ+ ILFU Classics

Eenzaamheid is nog steeds tijd die je doorbrengt met de wereld – over het werk van Ocean Vuong
Door Tatjana Almulji Laudatio Trauma Vrijheid

Een talent voor onzekerheid – over het werk van Elizabeth Strout
Door Eline van Wieren Laudatio fictie Book Ta

6 satirische boekentips die de literaire wereld een spiegel voorhouden
Door Suus van de Kar +1 Exploring Stories Boe

Weten, niet weten en Gaza – Isabella Hammad en Maurits de Bruijn komen naar Exploring Stories
Door Franka Hummels Exploring Stories Gaza Ne

Meer dan 350 schrijvers klagen de Nederlandse Staat aan
Door Gijls Wibrink Gaza Genocide Activisme

De Lezersmars – waarom iedereen Svetlana Alexijevitsj zou moeten lezen
Door Marja Pruis Lezersmars Read dangerously

Esther Jansma in gesprek met Marita Mathijssen
Door Esther Jansma Poëzie

Splendid isolation – een verhaal van Ineke Riem
Door Ineke Riem Fictie van de maand

Never again is now: 14 leestips bij dit urgente festivalthema
Door Maya Reus Yazdanbakhsh +3 Exploring Stor

Lezen tijdens een genocide – Isabella Hammad over Etel Adnan
Door Isabella Hammad Never again is now Gaza

De zeeman en de vogel – een verhaal van Jamal Ouariachi
Door Jamal Ouariachi Fictie van de maand Actu

'Waar te beginnen?' – een correspondentie tussen Safae el Khannoussi en Houria Bouteldja
Door Safae el Khannoussi +1 Exploring Stories

De Lezersmars: Eke Krijnen over The Handmaid's Tale en Verzetvrouwen
Door Eke Krijnen Lezersmars Vrijheid Democrat

Poëzie maakt het alledaagse waardevol
Door Maria Farag Interview Poëzie Literatuur

Audiocdoc: De laatste keuze van Rogi Wieg
Door ILFU Redactie Nacht van de Poëzie Poëzie

Ik blijf in de categorie schrijvers te vallen die de natuur een stem geeft
Door Mariken Heitman Essay Nature's Narrative

7 schrijftips van een doorgewinterde poëticus
Door Suus van de Kar ILFU Academy Schrijftips

De Lezersmars: waarom iedereen The Future van Naomi Alderman zou moeten lezen
Door Lisa Weeda Lezersmars Vrijheid Democrati

Chimamanda Ngozi Adichie: geboren met een hang naar verhalen
Door Chimamanda Ngozi Adichie Festival ILFU T

12 leestips voor Ketji Kiri / Kadena Kibira
Door ILFU Redactie Ketji Kiri Slavernij Boekti

Vrouwenvriendschap als onoverwinstbare tegenkracht: Lykke Holm en Naja Marie Aidt op Exploring Stories
Door Diewertje Mertens Exploring Stories Fem

De waarheid heeft geen nooduitgangen meer
Door Lieke Marsman Macht van de Poëzie Nacht

In de nieuwe van Sarah Arnolds vervaagt de grens tussen leugen en fantasie
Door Sarah Arnolds Verhalenbundel Interview A

De Lezersmars: deze boeken zou iedereen moeten lezen
Door Hanneke van Eijken Lezersmars Vrijheid D

We moeten het gewoon weer een beetje gezellig maken – een verhaal van Leonieke Baerwaldt
Door Leonieke Baerwaldt Actuele fictie Kort v

De Lezersmars: waarom iedereen Timothy Snyder zou moeten lezen
Door Jessica van Geel Lezersmars Vrijheid Dem

Afstoffen en lezen: 13 dikke boeken om in te verdwalen
Door ILFU Redactie Boektips

Kunst en moederschap zijn verenigbaar – 5 boekentips van Jazmina Barrera
Door Jazmina Barrera Exploring Stories Moeder

De dans tussen lezer en schrijver
Door Samanta Schweblin Videofragment Schrijve

De nieuwe van Johannes Westendorp verbindt virussen, kapitaal en evolutie moeiteloos met elkaar
Door Johannes Westendorp Interview

Hoe slechter de reis hoe beter het reisverhaal: 8 boekentips van Frank Heinen
Door Frank Heinen Lijstje Leestips Reizen

'Voor een getraumatiseerde klootzak valt sympathie op te brengen'
Door Levi Jacobs Essay Depressie Seks

Boekfest: ILFU's gloednieuwe festivalvraag voor het Nederlandstalige boek!
Door ILFU Redactie

'Ritme is alles' – 9 schrijftips van Virginia Woolf
Door ILFU Redactie Schrijven Lijstje ILFU Aca

Dagen van bloem – een verhaal van Mariska Kleinhoonte van Os
Door Mariska Kleinhoonte van Os Wierrenen Be

Er zijn zoveel manieren waarop we erbij kunnen horen; taal is daar slechts een van

Door Sulaiman Addonia +2
Ballingschap Migrati

Exploring Stories 2025: de eerste namen & kaartverkoop

Door ILFU Redactie Exploring
Stories ILFU 202

Poëziepodcast Camping de Vrijheid: Juliën Holtrigter

Door Ingmar Heytze +1 Poëzie
Camping de Vrijh

Terugkijken: Book Talk met Samanta Schweblin

Door Samanta Schweblin Premium
Premium Book T

Een brave beul: over 'De bijl van Wandsbek' van Arnold Zweig

Door Bert Natter ILFU Classics
Oorlog

Politieke pageturners: deze 6 thrillers lees je ademoos uit

Door Robert Pollack Thriller
Boektips Politie

De klassenmigrant als kameleon – 7 boeken over sociaal stijgen

Door Auke Hulst Boektips Armoede

Safae el Khannoussi wint de Libris Literatuur Prijs 2025

Door Mojdeh Feili ILFU Book Club

'Uw en mijn leesmoeder Annie M.G. Schmidt'

Door Annie M.G. Schmidt

15 memorabele Exploring Stories gesprekken

Door ILFU Redactie Exploring
Stories ILFU Ter

De nieuwe van Forugh Karimi gaat over de onvermijdelijke rol van het verleden

Door Forugh Karimi De nieuwe van
Interview Oo

Speelfilms over het leven van schrijvers: deze 10 moet je zeker zien

Door ILFU Redactie Schrijven Film

Hoe Teddy Tops verdrinkt in de woorden Samanta Schweblin

Door Teddy Tops ILFU Book Talk

Waarom je na het zien van Poor Things alsnog het boek moet lezen

Door Rob van Essen Schwob ILFU
Classics Boekv

Michael Ondaatje: Alles vooraf al weten is de grootste vijand van een schrijver

Door Michael Ondaatje fictie
Schrijven Schrij

Tien keer Judith Herzberg op De Nacht van de Poëzie

Door Michaël Stoker

Vier de Dag van de Arbeid met deze ILFU-momenten

Door Radna Fabias +5 Dag van de
Arbeid Politi

Buurt maken in Exel – Gijs Wilbrink over Jeroen Brouwers

Door Gijs Wilbrink Reportage
Tijdschrift Jero

Lees alvast het begin van Maurits de Bruijs nieuwe boek Geweten

Door Maurits de Bruijn
Voorpublicatie Herdenk

Een aantal vragen bij Beladen huis van Christien Brinkgreve

Door Arja Mari ILFU Book Club
Rouw Feminisme

Samanta Schweblin geeft een onberispelijke beschrijving van kinderlijke onschuld

Door Brechtje Inklaar ILFU Book
Talk Boektips

Aan de vooravond van een fascistisch Europa – een literair monument voor Antal Szerb

Door Arja Mari Herinnering ILFU
Classics Life

Schrijftips nodig? Volg deze 10 substacks

Door ILFU Redactie Schrijven
Substack

Trudy Dehue en Sinéad Gleeson over de bemoeienis met het zwangere lichaam

Door Trudy Dehue +2 Feminisme
Mentale gezondh

Hoe een Tsjechische schrijfster mijn vertrouwen in de literatuur nieuw leven inblies

Door Esmé van den Boom ILFU
Classics Schwob

Waarom Colson Whitehead 16 jaar over De Ondergrondse Spoorweg deed

Door Colson Whitehead Schrijven
Slavernij Ame

Beladen huis – een leesfragment van Christien Brinkgreve

Door Christien Brinkgreve
Leesfragment Rouw M

Toxic: 7 boeken over ongezonde relaties

Door ILFU Redactie Boektips
Relaties Mentale

Genesis – een verhaal van Valentijn Hoogenkamp

Door Valentijn Hoogenkamp Kort
verhaal fictie

Simone Atangana Bekono haalde een ladder uit haar broekzak en worstelde zichzelf die ladder op

Door Simone Atangana Bekono
Nacht van de Poëz

De nieuwe van Sarah Neutkens houdt ons een spiegel voor

Door Sarah Neutkens Interview
Politiek Actuel

1 april met verlengsnor: 11 boeken die je aan het lachen maken

Door ILFU Redactie Humor
Literatuur Boektips

Terugkijken: Jandy Nelsons YALFU Book Talk

Door Jandy Nelson Premium ILFU
Terugkijken

'Ik ben strijdbaar en ik houd van strijdbare mensen' – een monument voor Tjalie Robinson

Door Julian Ignacio Identiteit
Migratie

Koop nu je kaartje voor de 42e Nacht van de Poëzie!

Door ILFU Redactie Poëzie Nacht
van de Poëzie

ILFU Songbook: 'Someday We'll All Be Free' van Donny Hathaway

Door Pascal Vanenburg Mentale
gezondheid Muzi

Hoe ver reikt de stem van de mens in de levende wereld?

Door Anne Broeksma +2 Klimaat
Nature's Narrat

De bolling – Een erotisch verhaal van Mojdeh Feili

Door Mojdeh Feili Actuele fictie Het
Rode Oor

Willemijn Tillmans won het C.C.S. Cronestipendium en debuteerde met 'Wonderkind'

Door Willemijn Tillmans Debuut
Interview

Een levendige kunstvorm – 7 graphic novels als een shot dopamine

Door Jip van den Toorn Boektips

Poëziepodcast Camping de Vrijheid: Pim te Bokkel

Door Ingmar Heytze Poëzie
Camping de Vrijheid

Als de wereld wankelt – een leesfragment van Jandy Nelson

Door Jandy Nelson Leesfragment
YALFU ILFU Boo

Wereld Poëziedag: poëzie als katalysator voor vrede

Door ILFU Redactie Wereld
Poëziedag

Speculatieve fictie als tegengeluid: de kracht van Afrofuturisme

Door Yamba Sherif +3 Racisme
Afrofuturisme Pa

Fris voorjaar: 21 debutanten van deze lente

Door ILFU Redactie Debuut
Boektips

'Levende wezens' van lida Turpeinen gaat over veel meer dan uitsterven

Door Nikki Dekker ILFU Book Club
Natuur

Mijn eigen lichaam bleek zich tegen mij te keren

Door Jilt Jorritsma Lichaam

David Nicholls over schrijven, melancholie en het belang van gezelschap

Door David Nicholls Eenzaamheid
Schrijven

Welke boeken moet je beslist kopen tijdens deze Boekenweek?

Door ILFU Redactie Boektips Boekenweek

Red flags en buitenbenige liefdes – Saskia de Coster over 'Nachtwoud' van Djuna Barnes

Door Saskia de Coster ILFU Classics Schwob Qu

Een winter van woede, en van wanhoop

Door Gijs Wilbrink Column Hoofdreductie F

Internationale Vrouwendag 2025: 9 onmisbare bijdragen uit het ILFU-archief

Door ILFU Redactie +11

De verscholen libertijn: de herontdekking van Andreas Burnier

Door Marischka Verbeek LGBTQ+ Queer Erfgood

De wanhoop temperen – 10 boeken die het onzegbare verwoorden

Door Koen Schouwenburg Boektips Mentale gezond

De kaartverkoop van Boekfest is gestart!

Door ILFU Redactie ILFU Boekfest Festivalnieu

Ze zeiden dat ik niks aan 'dat brabbeltaaltje' had

Door Khalid Mourigh Leesfragment Taal Identit

Wat als je land niets om je geeft? Nicolas Lunabba over verborgen, systematische armoede in Zweden

Door Nicolas Lunabba +3 ILFU Terugkijken Kans

Levende wezens – een voorpublicatie van lida Turpeinen

Door lida Turpeinen Voorpublicatie Leesfragme

Meld je nu aan voor de Book Club met lida Turpeinen op 28 maart

Door ILFU Redactie ILFU Book Club

Dicht bij het bed – 5 boeken over de universaliteit van rouw

Door Lisanne van Sadelhoff Rouw Boektips leze

Hoe blijf je schrijven, ondanks de angst?

Door Julia Cimafiejeva ILFU Terugkijken Oorlo

De grootsheid van het allerkleinste – Over 'Weken maanden jaren' van Sara Baume

Door Gijs Wilbrink ILFU Book Club

Witheet en ongecensureerd – 5 boeken over vrouwelijke woede

Door Emy Koopman Lezen Boektips Feminisme

'Een genie uit de achterbuurt' – een Literair Monument voor Andrea Dunbar

Door Nadia de Vries ILFU Classics Armoede Aut

De Week van het Korte Verhaal: 10 fictieverhalen uit het ILFU archief

Door ILFU Redactie Week van het Korte Verhaal

Opoffering voor vrijheid: Fatena Al-Ghorra brengt het Exploring Stories-publiek in tranen

Door Fatena Al-Ghorra Video Muziek

Zonder thuis of taal – 10 boeken over literair ballingschap

Door ILFU Redactie +1 Verplichte kost Lijstje

Poëziepodcast Camping de Vrijheid: Babs Gons

Door Babs Gons +2 Poëzie Camping de Vrijheid

Volwassenwording: is dat normaal doen en het gareel in – of juist het tegenovergestelde?

Door Emy Koopman Lezen Boektips Volwassenwording Ho

Verzekering – een verhaal van Roos van Rijswijk

Door Roos van Rijswijk fictie Kort verhaal

Net niet – 5 boeken over de falende mens

Door Sun Li Lezen Boektips Menselijkheid

Oersoep van Bregje Hofstede is een zoektocht naar het ongraspbare

Door Bregje Hofstede Interview

Alle jaren als één geheel – een Literair Monument voor Josephine Johnson

Door Maartje Wortel ILFU Classics Literair mo

Marianne Faithfull (1946-2025): de legendarische popzangeres bij wie de literatuur nooit ver weg was

Door ILFU Redactie Poëzie Muziek

Poëzieweek: 7 gedichten over lijfelijkheid

Door ILFU Redactie Lijstjes Poëzieweek

7 soldatenboeken die de gruwelen van het oorlogsfront navoelbaar maken

Door Bert Natter Oorlog Soldaten

Knijn – een verhaal van Manik Sarkar

Door Manik Sarkar Mannelijkheid Volwassenword

Ons armoedebeleid is soms net The Hunger Games – Tim 'S Jongers op Exploring Stories

Door Tim 'S Jongers Exploring Stories Armoede

5 boeken over schaarste

Door Marieke Groen Lijstje Armoede

Popcorn donut kaassoufflé – een voorpublicatie van Eline van Wieren

Door Eline van Wieren Voorpublicatie fictie

Zachte moederlandarde – een logboek van Benzokarim

Door Benzokarim Logboek Dagboek Egypte

De blik van anderen

Door Gijs Wilbrink Column

Stichting het Literatuurhuis,
April 2026

Namens het bestuur,

Michaël Stoker
Algemeen directeur – bestuurder

Monique Dirven
Zakelijk directeur – bestuurder

Namens de Raad van Toezicht,

Gert van Oort

